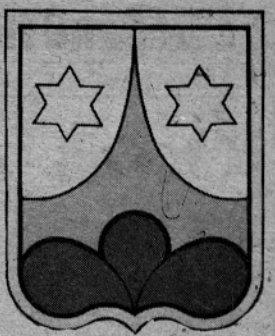

Savinjske

NOVICE

Glasiło socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Leto XV
Številka 7
Julij 1984

LJUBNO

GORNJI GRAD

Ob dnevu vstaje
slovenskega naroda
iskreno čestitamo!

Solidarnost ne pride v poštev — so rekli nekateri

Prav je, da spregovorimo nekaj besed o solidarnostnem dnevu, ki bi ga morali delati vsi delavci celjske regije za tiste delavce v Gorenju, ki prejema v tej delovni organizaciji minimalne zanjane osebnih dohodke, oziroma še nekaj nižje od teh.

Odveč je govoriti v kakšnem položaju se nahaja Gorenje, ker ta problem vsi več ali manj poznamo. Tu so dolgovi preteklosti, hiter razvoj je prispeval svoje, neusklajeno gibanje cen na jugoslovanskem prostoru in pa še mnogo drugih potez je bilo storjenih, da je Gorenje danes takšno kot je.

Kdo v Gorenju to danes občuti? Občutijo predvsem tisti, zaradi katerih smo v sindikatih celjske regije šli v akcijo, ki je naletela na precej pozitivnih, pa seveda tudi negativnih odmevov, to pa so delavci, ki prejemajo najnižje osebnih prejemke.

Pozitivni odmevi so šli v smer, da se akcija popolnoma podpira, tisti negativni odmevi, ki so bili močnejši in so akcijo porušili, pa so se omejevali zgolj na to, kje so odgovorni, ki so Gorenje pripeljali do te točke, kjer je zdaj. Pojavljale so se številne opazke, ki pa prav gotovo niso mejile na solidarnost, ki bi se naj izražala do sodelavcev, ki so pomoči gotovo potrebni. Prav nič nismo pomislili, da se morda najdemo v takšni ali podobni

situaciji kdaj tudi mi, ki smo bili tako glasno proti, da bomo tudi mi potrebovali sodelavce v občini, v regiji, v republiki, da bodo prispevali delček pomoči v stiski in nam morda le pomagali na drugačen način kot smo to storili mi, ki smo pomoč tako rekoč odklonili.

Upam si trditi, da je večina naših sodelavcev bila zato, da sodelavcem iz Gorenja na nek način pomagamo — ali z enodnevnim zaslužkom ali kako drugače. Gotovo pa so vsi v en glas zatrjevali, da bi pa odgovornost za nastale razmere v Gorenju, ne samo moralna, temveč tudi materialna, vendarle morala biti izpostavljena.

Dokaz kako nezrelo smo se vsi skupaj pri akciji obnašali je tu, je pa sigurno poduk za naprej, kako ne smemo delati drugič. Eno je sigurno, če se bomo zapirali popolnoma v lastne okope, delali le vsak zase, ne meneč se za okolje, potem to ne pomeni tistih odnosov, ki smo jim rekli humani socialistični odnosi. Stabilizacija je terjala davek, ta beseda pa ni zgolj ekonomskega pomena, temveč pomeni spremembo našega načina družbenega mišljenja, odnosov do dela in medsebojnih odnosov.

Sekretar OS ZSS Mozirje
FRANC BORŠNAK

Preredka sita

Občani se večkrat obračajo na uredništvo z željo, da bi se objavil kakšen trpek dogodek v zvezi z neupoštevanjem službene molčečnosti. Največ je takšnih, ki bi želeli to stvar objaviti anonimno. Seveda je znano stališče uredniškega odbora, ki je že večkrat opozoril bralce, da takšnih dopisov ne bo objavil.

Vendar pa gre stvari pripisati določeno težo! Zakaj so številni občani razočarani, ko nekomu službeno zaupajo svoje težave, ali stanja, ta pa potem lepo sklepeti stvari, ki bi jih moral obdržati za sebe. To ne pomeni le razočaranje pri občanih, pomeni tudi obsojdo odnosa do dela, kjer je značaj tega zaupen.

Se na dolgo tega, ko so takšni delavci, bodisi tam ali

drugje, zaradi podobnih spodrsiljav bili ob službo.

Danes seveda ta grožnja ne obstaja, pa se zato tudi ravna, kot da nimamo opraviti z ljudmi in njihovimi tegobami. Ali se ne vprašamo ob tem tudi to, kako daleč nam ljudje še lahko zaupajo? Kaj pa pomeni neka javna dejavnost, če nima zaledja med ljudmi? Kaj bodo res še vedno lahko prevladovala prepričanja, ki dajejo nekomu, ki ga sicer družba plačuje, in dela nujno potreben posel, ob čemur vzvišeno stoji. Ali bi smel ne bil prizadet, če bi, denimo njegove težave, ki jih je nekomu, zato plačanemu zaupal, pa je sosenska prej vedela zanje, kot se je lahko sam žavedel.

U. O.

Med slavnostjo ob krajevnem prazniku Nazarja. Kulturni spored so pripravili domači mladinci, šola in pevci. Ob tej priliki so podelili priznanja Antonu Blatniku, Jožetu Dobrovcu, Edvardu Hermanu, Milanu Ilovšku, Jožetu Kokovniku, Alfonzu Krajnerju, Kristijanu Planovšku, Danici Sever, Antonu Strožiču, Športnemu društvu Vrbovec in Taborniški četi Nazarje.

Negospodarske naložbe pod lupo

V sedanjih časih je razumljivo, da imajo prednost gospodarske naložbe. Izvršni svet SO Mozirje je zato preresel predvidene naložbe, tudi iz samoprispevka. Sklenil je predlagati skupščini občine, da iz sredstev samoprispevka uvrstimo kot prednostni dve naložbi.

Prizidek k osnovni šoli Mozirje

Glede na trenutne finančne zmogljivosti in na trenutno ceno gradbenih objektov predlagamo, da se pri OS Mozirje ne začne takoj s celotno realizacijo I. faze dogradnje same šole. Ocenjujemo pa, da glede na vse finančne vire lahko pričnemo z izgradnjo tako imenovanega zahodnega dvoetažnega prizidka v skupni velikosti okrog 623 m².

S tem prizidkom pridobimo:

- dve matični učilnici za učence s prilagojenim programom, s tem bi popolnoma odpadel prevoz prizadetih učencev v Zalec ali Celje. Gledano stroškovno, pridobimo sicer eden oddelek popolnoma na novo, vendar pa opadejo izdatki za financiranje šolanja prizadetih otrok v sosednjih občinah,
- eno specialno učilnico za likovni in glasbeni pouk z ustreznim kabinetom,
- eno učilnico za matematiko in fiziko,
- eno učilnico za biologijo in kemijo,
- ustrezne pomožne prostore (sanitarije, kabinete, hodnike...).

Z dograditvijo teh prostorov bomo omogočili:

- normalno delo predmetnega pouka od 5. do 8. razreda,
- peti razredi, ki se sedaj zadržujejo zaradi prostorskega problema v Nazarjah in Rečici ob Savinji, kompletno priključijo na centralno šolo in se tako vključijo v normalni predmetni pouk,
- enkratni prevoz (dopolnjen) za vse učence s prilagojenim programom,
- rešen bi bil prevoz učiteljev za razreševanje predmetnega pouka (prevozi Mozirje, Rečica, Nazarje), kar tudi zmanjšuje stroške poslovanja,
- s prizidkom bi se razbremenili podružnični šoli Rečica in Nazarje za po eden oddelek in bi tako obe šoli prešli na enoizmenski pouk, kar bi dodatno prihranilo potrebo po popoldanskem ogrevanju,
- učenci iz Mozirja iz

razrednega pouka ne bodo imeli le popoldanske izmene,

— že septembra t.l. moramo odstopiti otroškemu vrtcu Mozirje eno učnico, sedaj dvoizmensko zasledena in v kolikor ne realiziramo tega prizidka, bomo primorani organizirati več oddelkov dvoizmenskega pouka in tudi oddelke samo popoldanskega pouka.

V kolikor se dokončno odločimo za izgradnjo tega dela prizidka, je omogočeno tudi finančno pokritje z naslednjimi viri in po današnjih cenah:

— predračunska vrednost 623 m ²	
— 42.000 din	26.166.000 din
Viri pa so naslednji:	
— iz preteklega referendumskega programa	6.280.000 din
— sedanji referendumski program	11.000.000 din
— združena sredstva amortizacije OŠ Mozirje 84/85	8.000.000 din
SKUPAJ:	26.166.000 din

Za opremo učilnic bi se porabila lastna sredstva OŠ Mozirje v višini cca 3.000.000 din.

Glede na kritično finančno situacijo pa predlagamo, da se začasno odloži prizidek treh matičnih učilnic v skupni velikosti 268 m².

Zato bodo učenci razredne stopnje (od 1 - 4) še vedno delno razporejeni v dvoizmenski pouk. V tem pogledu si bomo v prihodnje še prizadevali za realizacijo tega omenjenega prizidka pa tudi nadaljnje izgradnje OŠ Mozirje, seveda, ko bodo zato podani pogoji.

Računamo, da v OIS ne bo dodatnih obremenitev z realizacijo tega dvoetažnega prizidka, omogočen pa bo boljši in kvalitetnejši vzgojno izobraževalni program.

V OIS se bodo otresli izdatkov za pokrivanje potreb po šolanju prizadetih otrok v sosednjih občinah, ta sredstva se bodo preusmerila v OŠ Mozirje.

Realno je pričakovati, da bi ta prizidek usposobil za delo s šolskim letom 1984/85.

Razširitev zdravstvene postaje Nazarje

V izvršnem svetu predlagamo, da to postajo zaključimo zaradi:

- boljše in razširjene laboratorijske diagnostike,

— racionalnejšega in strokovnejšega dela dispanzerja za medicino dela, prometa in športa,

— rentgenske diagnostike,

— boljših delovnih pogojev fizioterapije,

— specialističnih ambulant, boljšega dela splošnih zobozdravstvenih ambulant ter zobotehnike,

— največje frekvence zdravstvenih storitev v tej ZP itd.

Zaradi vseh teh razlogov ZP Nazarje, postaja zdravstveni objekt z vsemi funkcijami splošnega, specialističnega in zobozdravstvenega varstva. Drugi pogoji, ki narekujejo zaključek tega objekta, so v tem, da je prizidek k obstoječemu objektu zgrajen, pripravljena je osnovna zdravstvena oprema, zato je nujno, da se funkcionalno napravi povezava med starim in novim objektom in usposobi tudi stari objekt.

Stari objekt bomo adaptirali v najnujnejši meri (sanitarije, toplovod, instalacije).

Predvidena finančna sredstva za več del pri novem objektu, za adaptacijo starega dela in funkcionalno povezavo obeh objektov in tudi toplovodni priključek iz GLIN znašajo 8.630.000 din.

Predvideni finančni viri so naslednji:

— preostanek iz tekočega referendumskega programa	2.000.000 din
— predvidena valorizacija referendumskega programa	1.000.000 din
— OZS in investicijskih sredstev iz let 1982, 1983 in 1984	2.630.000 din
— OZS skozi prispevno stopnjo iz leta 1984	3.000.000 din
SKUPAJ:	8.630.000 din

Z realizacijo tega objekta je računati na povišanje stroškov samo z vzdrževanjem objekta (amortizacija, čiščenje prostorov). Število zdravstvenih delavcev se ne poveča. Prihranili pa bomo na stroških ogrevanja objekta in porabe sanitarne vode.

Ocena teh povečanih stroškov letno je okrog 850.000 din. Pri tem pa so predvideni prihranki energije okrog 300.000 din letno. Torej se bo ta TOZD SZ in zobozdravstva pojavilo z dodatnim zahtevkom do OZS Mozirje v približnem znesku 450.000 din letno.

(nadaljevanje na 2. strani)

Kako gospodarimo?

Komite za gospodarstvo in planiranje pri SO Mozirje je izdelal oceno stanja v gospodarstvu za prvih pet mesecev tega leta. Gradivo je namenjeno poglobljeni razpravi na seji skupščine občine. Iz obsežnega pregleda povzemamo le del ugotovitev. In sicer stanje v izvozu in zaključne misli sestavljalcev.

Izvoz je bil v globalu za občino v prvih petih mesecih finančno povečan, fizično pa je le-ta upadel za 23,6%. Prav tako so do konca maja delovne organizacije realizirale le 27,2% letnega plana.

Delovna organizacija Gorenje Glin je realizirala 68,7% lanskega izvoza oz. 28,4% letnega plana. To pa zato, ker je izvoz na Madžarsko planiran šele v 3. in 4. kvartalu. Na manjši izvoz surovih ivernih plošč pa so vplivali tudi zastoji v proizvodnji, medtem ko so pri izvozu oplemenitenih ivernih plošč in njenih izdelkov nastale težave na trgu v ZR Nemčiji (zahtevajo znižanje cen in strožji kriteriji glede kvalitete). Tudi TOZD MGA ni dosegla ravni izvoza v petih mesecih leta 1983, saj je realizirala le 76,7% letnega oz. 37,5% plana. Vzroke za to je iskati v nekoliko prenapetih planih.

DO Elkoj je v petih mesecih realizirala 20,8% planiranega izvoza za leto 1984 in Smreka 25,9% planiranega izvoza.

Najslabši izvozni rezultati pa so pri KIT ZKZ Mozirje, ki je v petih mesecih realizirala le 29,5% izvoza v enakem obdobju preteklega leta, kar je v veliki meri posledica zasičenosti trga z mesom, katerega izvoz se je trenutno ustavil. Vedeti pa moramo, da so te težave prehodnega značaja in da se bo stanje na tem področju do konca leta še spremenilo.

Navedena analiza nam daje naslednja razmišljanja:

Porast fizičnega obsega proizvodnje, ki je prikazan v navedenih merskih enotah zanika ugotovitev da nam fizični obseg proizvodnje ne dosega lanskega ravni, ampak potrjuje ravno nasprotno. Menimo, da je takšen način prikazovanja fizičnega obsega proizvodnje, zaradi določenih sprememb v strukturi proizvodnje, primernejši. V negativnem smislu pri doseganju fizičnega obsega proizvodnje izstopa Gozdno gospodarstvo Nazarje in Smreka Gornji grad, medtem ko nastopa pri doseganju fizične produktivnosti negativni odraz skoraj pri vseh delovnih organizacijah, kar pomeni da povečujemo fizični obseg proizvodnje predvsem na račun povečanega števila zaposlenih.

Zelo zaskrbljujoči so podatki o doseženem izvozu, tako v doseganju letnih planov kot tudi v doseganju lanskega letnega plana v enakem obdobju. Res je da boljše uresničujemo izvoz na konvertnem področju, pa vendar morajo izvozniki analizirati vzrok, zakaj je stanje takšno, in sprejeti ukrepe za realizacijo letošnje resolucije.

Struktura obratnih sredstev in virov poslovnih sredstev v občinskem merilu kaže, da se nam likvidnostni položaj v občinskem merilu zboljšuje (hitrejša naraščanje denarnih sredstev in drugih vrednostnih papirjev, naraščanje lastnih virov sredstev) velika razlika v tem pogledu na nastopa pri posameznih organizacijah združenega dela, kar pomeni da moramo povsod, kjer je stanje nezadovoljivo in kritično, sproti in učinkovito ukrepati.

Kljub bližajoči se analizi gospodarskih gibanj po prvem polletju s kompleksnejšo vsebino, naj deluje ta analiza kot opozorilo, da je potrebno v nekaterih delovnih sredinah sproti in učinkovitejša odpravljati motnje v poslovanju.

Na skupinski vaji TO so sodelovali tudi drugi udeleženci SLO

Poštna plačana v gotovini

Ocena izvajanja nalog

21. seja komiteja ZKS Mozirje je potekala v znamenju ocenjevanja izvajanja nalog za stabilizacijo v gospodarstvu in delež komunistov pri tem. Najprej pa je bila podana slika stanja v članstvu ZKS v naši občini. Tu je bilo poudarjeno, da morajo osnovne organizacije biti nosilec nalog v zvezi z vključevanjem novega članstva. Na sploh bi morali več sodelovati in več pomagati tem organizacijam, ki so včasih kadrovsko šibke. Komisija, ki je oceno pripravila je prikazala zelo nazorno stanje glede nezadovoljivega vključevanja neposrednih proizvajalcev v vrste komunistov, pa tudi iz kmečke sredine je še vse premalo komunistov. Nekatere organizacije v združenem delu so na sploh premalo dejavne, zato je tudi sprejemanje novih članov v takih sredinah slabo. Ko je bil govor o delu komunistov na naših šolah, so menili, da se stanje v Mozirju ugodno popravlja, tako tudi v Gornjem gradu, nezadovoljivo je na Ljubnem in še slabše v Lučah. Iz vsebine je bilo jasno čutiti voljo do spreminjanja prikazanih razmer, predvsem v smeri vključevanja mlajših delavcev v vrste ZK. Sicer se je stanje na sploh v naši občini občutno popravilo, saj je v zadnjih 10 letih kar za trikrat več članov ZKS. Glede mladih so v razpravi poudarjali potrebo po poglobljenem idejnem izobraževanju in trajnem sodelovanju z mladimi, ki so često po vstopu v ZK prepuščeni toku časa in razvoju. Seveda morajo mladi videti v organizaciji vodilo družbe, ki jim je lahko vzor. To pa seveda marsikdaj ni tako. Letošnji načrti glede novega članstva so dobri, predvidenih je kar 164 kandidatov za sprejem, ki bo seveda potekal postopno. Dobro je, da se v nekaterih

KS, kjer deluje organizacija ZKS zadovoljivo, sedaj odločajo za organiziranost po zaselkih.

Predstavniki CK ZKS Rudi Bregar je poudaril pomen tesnejšega sodelovanja komiteja z organizacijami na terenu in v delovnih organizacijah. Komite mora biti tem sredinam v stalno in učinkovito pomoč. Sicer pa je videti, da se to v tem smislu razvija v Mozirju.

Sledila je zadolžitev posameznih članov komiteja ZKS za delo z osnovnimi organizacijami. Te izkušnje so se pokazale kot dobre. Ker pa je sestava komiteja nekoliko spremenjena po zadnji konferenci, je treba temu primerno urediti tudi zadolžitve.

Ko so prešli k oceni izvajanja nalog gospodarske stabilizacije, je bilo poudarjeno, da so bili posamezni komunisti zadolženi za spremljanje ukrepov v delovnih sredinah. Prav ti komunisti so dolžni podati tudi ocene. Seveda ni bilo mogoče poročati za vse delovne organizacije, zato so navzoči poslušali poročila nekaterih pomembnejših osnovnih organizacij, oziroma delovnih organizacij. Tako je veljala ugotovitev za Glin, da je veliko storjenega za ustaletev razmer, da pa so še vedno nekateri komunisti, ki „modro molčijo“ ali pa na sestankih sprejemajo naloge, v dejanja jih pa ne spreminjajo. Podobne ugotovitve so obveljale še v drugih sredinah.

Vsekakor je komite odločen takšen način preverjanja dela komunistov uveljaviti kot stalno obliko dela. Prav to dejstvo pa obeta, da se bodo komunisti vendarle morali dejavno vključevati v prizadevanja za ustaletev gospodarskih tokov tam kjer delajo, da pa bodo morali postati prizadevni tudi tam kjer živijo.

nančne situacije časovni zamik s pričetkom izgradnje.

Ko pa bomo obravnavali srednjeročni plan 1986/90 pa bomo takrat opredelili možnosti združevanja investicijskih sredstev v OZS Mozirje, saj bo iz leta 1985 v tej SIS ostalo še neizkoriščenih 2.700.000 din.

Predlagamo, da se del teh sredstev nameni za pridobitev projektne dokumentacije s tem, da se ponovno prouči velikost prizidka k že obstoječemu objektu. Predlagamo, da mora biti manjši.

Enaka usmeritev velja za ZP Luče.

Téléfonske drogove na Lepi njivi so postavljali kar skupinsko. Tam že od nekaj velja načelo medsebojnega pomagajo. Tudi tokrat so tako storili.

Izvršni svet o lovstvu

Pristojni upravni organ za kmetijstvo je pripravil za sejo izvršnega sveta SO Mozirje obsežno gradivo o stanju in razmerah v lovstvu pri nas v dolini. Po temeljiti razpravi je izvršni svet zavzel tale stališča:

Zastaviti moramo cilje tako, da bomo pri jelenjadi načrtovali in uresničili odstrel vse divjadi, pri divjih prašičih pa občutno zmanjšati njihov odstrel. Glede na velik porast odškodninskih zahtevkov kmetov, katerim so povzročili večjo škodo divji prašiči, predlagamo, da se zagotavlja večja solidarnost za odškodnino tako znotraj doline med društvi kot tudi v Lovski zvezi regije in republike.

Komiteju za kmetijstvo in gozdarstvo SR Slovenije se posreduje dopis v smislu uporabe pridobljenih deviznih sredstev zaradi odstrela divjadi po tujih lovcih. Ta sklep realizira Komite za gospodarstvo in planiranje.

Izvršni svet poziva na novo imenovanje Komisije za lovstvo in ribištvo, da se zaradi aktualnosti nastalih problemov čimbolj vključuje v njihovo razreševanje.

Iz gradiva povzemamo, da deluje v dolini 7 lovskih družin in Zavod za gojitev divjadi „Kozorog“. Potem ko je opisan položaj v loviščih in stalež divjadi sledi zaključek, ki ga dobesedno povzemamo.

Da bi se problemi na področju lovstva uredili je nujno, da LD upoštevajo pri planiranju odstrela gojitvene smerice, ter planirajo odstrel na podlagi bolj realno ugotovljenega pomladanskega staleža divjadi.

Vsi podatki kažejo na to, da bo potrebno odstrel srnjadi se povečevati in to res gojitveni odstrel, ohranjati pa res čvrste in lepe odrasle živali. Težišče odstrela bo moralo biti na ženskem spolu.

Pri jelenjadi se morajo LD ravnati po sklepih komisije za lovstvo in IS SO Mozirje ter izvajati maksimalen odstrel, tako, da bo jelen postal na na-

šem območju le prehodna divjad.

Pri divjih prašičih je odstrel planiran kazensko. Ta način planiranja odstrela je v začetku dal določene pozitivne rezultate, vendar se je lansko jesen in predvsem pa letos pokazalo, da se je število divjih prašičev precej povečalo, saj so nenormalno porasle škode zaradi njih. Potrebno bo zmanjšati stalež divjega prašiča s povečanim odstrelom lanščakov in prašičkov. V kolikor to ne bo dalo zadovoljivih rezultatov pa bo treba pridobiti tudi dovoljenje za odstrel starih za reprodukcijo, sposobnih svinj.

Ob upoštevanju sporazuma o dodelitvi lovišč v upravljanje in zakona o gojitvi in lovu divjadi, morajo LD upoštevati interese vseh in ne le svojih pri odločanju o obremenitvi površin z določeno divjadjo. V kolikor bo obremenjenost lovišča optimalna, tudi bistvenih škod zaradi divjadi ne bo, in se ne bo pojavljal problem plačevanja odškodnin.

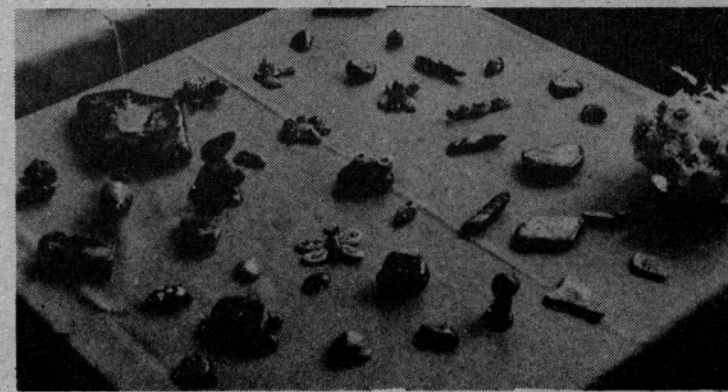
Ker pa vemo, da to stanje ne moremo doseči v enem letu bi kazalo, da LD združujejo določena sredstva v poseben sklad na nivoju občine. Iz tega sklada pa bi se poravnale škode, ki bi nastale zaradi pojava škod po neavtohtoni divjadi (medved ali podobno), ter tudi nenormalno visoke škode po ostali divjadi, če se izkaže predhodni interes in prizadevanje LD, da do teh škod ne bi prišlo.

Vsi koristniki prostora bomo morali narediti več, da

ohranimo perjato divjad, katere stalež je v stalnem upadanju. GG Nazarje je že začelo izločati določene površine gozdov za rastišča velikega petelina in ruševca. S to akcijo je treba nadaljevati po loviščih vseh LD. Prav tako bo treba uskladiti interese kmetijstva in lovstva, ter omogočiti razplod tudi jerebice, prepelice in fazanom.

Pri tem pa je treba še opozoriti na zelo velik pojav vran, ki v zadnjih 3 letih že delajo škodo predvsem na koruzi. Številčnost vran bo treba zmanjšati tudi s strupljenjem jajc.

Pri ocenjevanju škod se morajo LD ravnati po navodilu komisije za lovstvo, ki je LD dala naloge, da pri ocenitvi škode obvezno sodeluje pospeševalec, da ne odbijajo oziroma znižujejo ocenjeno škodo za stroške popravila, ter da škodo poravnava v sporazumu z oškodovancem, ter da imajo te komisije korekten in človeški odnos do oškodovanca.

Na lučki osnovni šoli si načrtno prizadevajo pri likovnem pouku ustvarjati oblikovno lepe predmete, ki lahko služijo tudi kot spominki. Bogata razstava je pokazala velik napredek v delu z mladimi na likovnem polju.

Velik uspeh alpinistov na Grenlandiji

Zgornjesavinjska alpinistična sekcija je v juniju uresničila lep in pomemben načrt.

6. 6. 1984 je na alpinistično odpravo na Grenlandijo krenila sedemčlanska ekipa: Silvester Jošt, Jože Ošep, Ludvik Petek, Andrej Grudnik, Tone Pavlič, Marjana Skornšek in Ana Laznik. S kombijem so potovali na Dansko in od tam poleti z letalom v Sondrestromfjord na zahodno obalo Grenlandije. Z manjšim letalom so potem leteli na vzhod, na letališče Kulusuk, kjer so nekaj dni čakali zaradi zapletov okrog dovoljenja za helikopterski prevoz v notranjost. Te probleme so kasneje uspešno rešili in s helikopterjem poleteli na še neosvojeni — Savinjski ledenik, približno 80 km v notranjost otoka. Na tem ledeniku je bila baza odprave. Od tu so se odpravljali na lepe in zahtevne alpinistične vzpone.

V 15-ih dneh so skupno opravili 87 vzponov, se povzpeli na 25 vrhov, od tega 18 še neosvojenih in preplezali 14 prvenstvenih kombiniranih plezalnih smeri.

Vreme jim je bilo žal naklonjeno le prvi teden in takrat so tudi opravili pretežni del vzponov. Kasneje se je otplilo, sneg se je ojužil in zelo se je povečala nevarnost plazov in padajočega kamenja. Zadnje dneve je začelo še deževati in zaradi takšnega poslabšanja vremena je helikopter priletel po ekipi z dvodnevno zamudo.

Uspešna alpinistična odprava, katere pokrovitelj je Cinkarna Celje se je v domovino vrnila 8. 7. 1984.

Podrobnejši dnevnik odprave bo objavljen v prihodnji številki.

Petra Erjavec

Negospodarske naložbe pod lupo

(nadaljevanje s 1. strani)

Ocenjujemo, da v vseh prednostih in kvalitetah in izboljšanju zdravstvenih storitev, zlasti na področju zdravstvenega varstva delavcev, da to ni takšen znesek, ki ga v skupnem interesu ne bi zmogli v OZS Mozirje.

Zdravstvena postaja Mozirje

Za ZP Mozirje predlagamo, da se pridobi projektna dokumentacija, vendar istočasno predlagamo zaradi nastale fi-

Rezervni vojaški starešine vsako leto preizkušajo svoje znanje. Tako so na mozirskem strelišču streljali s pištolo. Prizor prikazuje komisijo, ki je rezultate zasledovala.

Mladi raziskovalci na delu

Delo in uspehe lanskega raziskovalnega tabora študentov smo skrbno spremljali. Letošnje se je pričelo s srečanjem predstavnikov delovnih in družbenopolitičnih organizacij in študenti-raziskovalci v Nazarjah.

Na tem srečanju so se predstavile posamezne raziskovalne skupine s svojimi načrti za delo, šlo je za delitev dela po panogah. Vodja tabora Veljko Žvipelj je najprej predstavil okvirna hotenja in načrte dela letošnjih raziskovalnih skupin. Nato so vodje teh skupin še sami dodali najbistvenejše podrobnosti in tako navzočim povedali kakšne so njihove namere, predvideni ukrepi in cilji.

Delo bo spet potekalo iz lučke osnovne šole, kjer so udeleženci tabora tudi letos nastanjeni in kjer imajo svoje delovne prostore. Krajani Luč tudi letos sprejemajo medse mlade raziskovalce z veliko razumevanja in v pripravljenosti, da jim njihovo delo in njihovi izsledki lahko v marsičem pomagajo.

Jože Rakun, podpredsednik SO Mozirje je pozdravil mlade

udeležence drugega raziskovalnega tabora v imenu občinskih organov, predsednik izvršnega sveta SO Mozirje Franc Miklavc pa je v podrobnem razčlenjevanju nekaterih kritičnih pojavov v občini svetoval, na kaj se je treba pri proučevanju razmer še posebno ozirati. Tako je opozoril, da je zaostajanje v turizmu v naši občini zelo kritično, zakaj je to tako, lahko morda odgovorijo ugotovitve tabora.

Zmotno je gledanje, da je kmečki turizem edini način tujkega prometa v dolini, res pa je, da je turistična ponudba še vse preveč razmetana in razdrobljena. Ali pa je stanje v energetiki dovolj utemeljeno? Najbrž bo treba tu še mnogokaj postoriti, da bi prišli do zaključkov, ki bi omogočali trezno in vsestransko načrtovanje. Če bi uspeli prihraniti le 4,5% na električni energiji bi to pomenilo v sedanjih vrednostih kakih 4,5 milijard dinarjev.

To so torej vprašanja, ki slijo k nekim utemeljenim stališčem. Dalje je vprašanje celodnevne šole treba v naših prilikah osvetliti z vseh strani. Smo

pretežno kmečko območje in zato so pogoji takšnega šolanja drugačni od tistega v mestih.

Mentor raziskovalnega tabora profesor Lojze Četina je opozoril na potrebo po celovitem proučevanju stanja. Vse je pač v neki nujni odvisnosti. Menil je, da je treba denimo, dopolnilne dejavnosti (delo na domu in podobno) obravnavati tudi iz ekonomskega in ne zgolj iz folklornega stališča.

Mnenja na razgovoru so se kresala in srečanje je izzvenelo v znamenju dobrega sodelovanja vseh dejavnikov, ki lahko tako ali drugače pripomorejo k uspehu letošnjega raziskovalnega tabora v Lučah.

Mladi raziskovalci so torej zastavili svoje delo. Treba je vedeti, da pri tem gre zgolj za praktične izkušnje mladih v celovitem obravnavanju nekih pojavov in stanja na določenem območju, gre vse bolj tudi za učinke tega zahtevnega dela študentov, ki želijo s svojim delovanjem prispevati k razreševanju perečih problemov naše najbolj hribovske krajine v občini in seveda njenim ljudem.

Doma narejen avtomobil

Nekoč sem bral, da je slabo, če človek nima konjička. Ali z drugimi besedami, če ga neko delo še posebej ne veseli. Takšnim utegne postati marsikdaj dolgčas. Prav gotovo pa to ne velja za Dejana Štefančiča, ki si kar sam napravi avto.

V Mozirju stanuje in je po poklicu strojni tehnik, v Glinovi TOZD Iverna skrbi za vzdrževanje. Seveda ga ob vsem tem še mika študij in zato ob delu še študira. Vedno je nasmejan in verjetno mu zato nikoli ne zmanjka dobrih zamisli. Ko je pred leti naredil doma prvi „domači“ avtomobil, je sklenil v tej smeri storiti še kaj več. Če je bil prvi izdelek odprtega tipa vozilo, je sedanji mnogo upadlivejši, lepši in sodobnejši, tako po izgledu, kot po delovanju.

Delo je, delo s takšnim avtomobilom, meni kar na začetku pogovora. Da pa bi

ne nazadnje tehnologiji. Iz končnega načrta, je nato treba izdelati model v velikosti 1:1, to je seveda zelo zahtevno delo. Dejan Štefančič ga je delal ves prosti čas, leto dolgo!

Ta model je za odlitek kalupa v katerega se nato vlije poliesterska zmes, ojačana z brezalkalnimi steklenimi vlakni. Ko je školjka tako odlita jo je treba namestiti na podvozje in nato povezati vse funkcionalne dele z njim. Pripovedovanje je kajpak enostavno, vendar pa vsaj malo ponazarja zahtevna opravila pri ročni izdelavi avtomobila. V našem primeru je vgrajeno podvozje in motor znamke VW (Volkswagen, hrošč). Dejan Štefančič skrbno spremlja razvoj podobne dejavnosti v svetu.

Na zapadu je kar 30 takšnih delavnic, ki podobno izdelujejo ročno narejene avtomobile znamke VW.

Dejan Štefančič ob svojem izdelku.

potrdil svoje misli, pripoveduje, kaj vse je treba narediti, prej ko se prikaže pred teboj takšen lepoteč na štirih kolesih in seveda, da tudi vozi.

Treba je imeti veliko smisla za oblikovanje, saj je zunanja podoba avtomobila ročne izdelave tisto, kar je posebnost! Dejanu Štefančiču oblikovanje plastičnih mas ni povzročalo težav, saj je pred časom delal v takšni proizvodni organizaciji. Ko si je torej v grobem zamislil obliko, prične z risanjem načrta za školjko. Pri tem mora upoštevati tehnična pravila in primernost podvozja. Najtežje pri vsem je narediti model, prvi je iz sadre ali gline v velikosti 1:5. Na njem se nazorno vidi vse, kar je treba še popraviti ali spremeniti. Oblika naj ustreza tudi namenu in

Naš sogovornik meni, da je za takšno delo treba imeti nekaj smisla za oblikovanje in seveda kar precej tehničnega znanja. Ko bo njegov lepoteč vozil po cestah bo vzbujal pozornost, saj ima izredno zanimivo obliko in vse tehnične izvedbe sedanjega časa, dvizna vrata, zakrite žaromete in še kaj. Seveda mora takšen izdelek najprej na testiranje v inštitut Tomos v Koper, šele nato ga bo mogoče registrirati. Konjiček pa tehnično razgledanemu človeku, kot je Dejan Štefančič ne da miru. Že misli na naslednji izdelek, ki naj bi bil skromen dvosed na treh kolesih, kar pomeni z drugimi besedami, vozilo za malega človeka in sedanje bencinske razmere.

A. V.

Krajevna skupnost Luče je namestila povsod takšne avtobusne postaje. Načrtovala in izdelala jih je Smreka iz Gornjega grada. Lepe so in primerne okolju, zato so sklenili takšne postaviti tudi Solčavani. Morda bi v bodoče kazalo bolj razmisliti o enotni zunanji podobi podobnih zgradb.

Nove knjige v matični knjižnici

I. STROKOVNA LITERATURA: Dedijer: Novi prilozi za biografijo Josipa Broza Tita 3. del. Gosnar: Mama živ sem in zdrav, Mikuž: Svet po vojni: 1958-1963, Gerlič: ABC računalništva, Cenčič: Enigma Kopinič 1., 2. del, Svetopisemski vodnik, Božič: Ptici Slovenije, Hildesheimer: Mozart, Veliki Burdin kuvar, Lackov: Gajenje pataka i gusaka, Zidarič: Raketno modelarstvo za mlade,

Jadranske na deski

II. LEPOSLOVJE: Undest: Jenny, Pahor: V labirintu, Theroux: Zvodnik, Soldati: Ameriška nevesta, McCullough: Drugo ime za nevesto, Marodič: Dnevi izdaje, Barak: Enigma, Simmel: Odgovor le veter pozna, Sivec: Prve lastovke, Švajncr: Dež na Silvestrovo, Isakovič: Hip 1, Zidar: Okupacija Javornika

Obnavljanje spomenikov in znamenj je dolžnost krajanov, kjer ti stojte. Tako so se tudi na Lepi njeni odločili in res lepo uredili staro kapelo. Okoli nje so namestili lepo kovaško izdelano ograjo, tako bo to staro znamenje spet v ponos kraju.

Jama na Raduhi zaledenela

Lučki planinci so že preiskali vhod v Snežno jamo pod Raduho in ugotovili, da je letošnje obilno sneženje povzročilo velike količine ledu ob samem vhodu v jamo. Tako ta ni dostopna. Peter Jež pripoveduje, da je mogoče v njo le z dobro alpinistično opremo, seveda pa je kljub temu nevarno. Planinci menijo,

da bo treba celo poiskati drug vhod. Prepričani so namreč, da leta pred tem ni bilo dosti snega in so bila topla, zato se je tudi odkril vhod v jamo. Če pa je zima z dosti snega, potem pa očitno ne bo mogoče uporabljati načrtovanega vhoda, ki je letos, kot že rečeno z ledom zatrpan.

Učitelji za stroji Smreke

Marsikdo bi mislil, da gre pri tem naslovu za potega-vščino, pa ne! Res so spričo potreb po delovni sili na Smreki v Gornjem gradu sklenili v osnovni organizaciji sindikata COŠ Gornji grad, da bodo po svojih močeh pomagali kolektivu, ki je dolgo delal v omejenem obsegu zaradi pomanjkanja lesa, sedaj pa ga ima, je treba pač marsikaj nadoknaditi. V kolektivu samem so nekoliko debelo gledali, ko so se lepega dne pojavili „na ših“ nekateri učitelji domače šole. In kar resno so prijeli za

delo, zato so tudi delavci, vaje-ni težkega dela, s spoštovanjem gledali na sodelavce iz šole.

Vsi člani kolektiva smo sklenili narediti po tri delovne dni med našimi počitnicami, pravi ravnatelj Ivan Purnat. Sploh ni bilo glede tega pripomb v kolektivu šole. Res, da je bilo delo plačano, vendar gre plačilo v blagajno sindikalne podružnice na COŠ. Dela nismo izbirali, je kar šlo ali na traku, pri strojih ali na skladišču... Ni ta zamisel vredna posnemanja?

Planinsko slavlje v Lučah

Devetdeset let je preteklo odkar so slovenski planinci pripravili svoj prvi večji shod in to v Lučah. Pisalo se je leta 1894, ko se je 16. avgusta zbrala množica ljubiteljev slovenskih planin malo pred otvoritvijo prve slovenske planinske koče na Molički planini. Takratni zbor planincev je bil na mestu kjer danes stoji gasilski dom, zato so tudi tokratno spominsko slovesnost pripravili prav tam.

Vse priprave so dobro opravili lučki planinci. Slavnostni govornik je bil predsednik Planinskega društva Celje, Dušan Gradišnik. Zelo nazorno je orisal dejavnost planinskih društev tistega časa in prodiranje narodne misli tudi po tej poti med naše množice. Tako so ostale slovenske planine vedno naše, to pa je zasluga narodno zavednih mož tistega časa.

Po slovesnem govoru so odkrili na gasilskem domu spominsko ploščo, ki bo znanke opozarjala na dogodke leta 1894 v Lučah.

Prireditve je spremljal lep

O bodočem muzeju v Gornjem gradu

Nekajkrat je na straneh našega časopisa že bilo objavljeno, da nameravamo v Gornjem gradu odpreti muzej (spomin-ska soba je vse kaj drugega). Gre predvsem za predstavitev etnografske zbirke, na kaj več pa zaradi pomanjkanja prostora niti ni za misliti. Razen mene bo dal svoje starine še rojak Zoran Tratnik iz Celja.

Gotovo bo marsikoga zanimalo, do kam smo prišli v zadnjih petih letih, odkar se dela na tem. Da, prav ta mesec mineva pet let od razstave do takrat zbranih predmetov, fotografij, fotokopij dokumentov, ki sem jo imel v okviru Čebelarkega praznika. Nemalo je bilo takrat navdušenja nad njo — vsaj v glavnem je bilo pristno — in tudi obljud, da se čimprej zagotovijo prostori za postavitev stalne zbirke ni manjkalo. Toda navdušenje odgovornih je kmalu splahnelo, kljub stalnim zatrjevanjem, da si veliko prizadevajo za to stvar. Zares smešno, kajti neverjetno je, da bi taka aktivnost dala tako malo rezultatov. Tudi pri drugih stvareh je več kot očitno, da ob našem krmlilu le niso najbolj prizadevni ljudje. V vseh teh letih z muzejem nismo prišli dalje kot do pridobitve prostorov (avgusta 1982). Še s tem je bilo težko. Stranki, ki se je iz njih izselila, je bilo seveda treba v drugem stanovanju prebeliti zidove, vendar nakupa barve svet KS ni odobril. Z malo „nepoštenosti“ je takratni predsednik le uredil, da smo prišli

do barve. Ker pa tudi plačilo pleskarskih del ne bi bilo zakonito, sem problem rešil na edini možen način: beljenje sem plačal sam. Seveda je to le kaplja v morje kar se tiče stroškov za starine. Gre samo za princip. Če dam prst (starine), zakaj bi od mene zahtevali še roko?

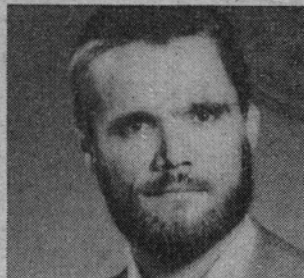
In zdaj „cvetka“, ki je dala povod za to pisanje. Takoj v začetku tega leta je občinska Kulturna skupnost v želji, da bi se le kaj premaknilo, za začetna dela nakazala KS 20.000.- dinarjev. (Očitno je še to bilo preveč. Če bi ravnali po načelu, naj si vsak najprej sam pomaga, bi ta denar med tem lahko koristneje obrnili.) To sem zvedel šele sredi junija, posredno od predsednika Kulturne skupnosti. Zdaj vidim, da se me vse to nič ne tiče. Manj verjetno pa je, da neizkoriščenemu denarju ne bi škodovala dosedanja 50% inflacija. Na ta način so naši mojstri zapravili že ogromno krajevnega denarja. Vsakdo ve, da je dandanes le od hitro obrnjene-ga denarja največja možna korist.

Kljub vsemu zagotavljam, da muzej prej ali slej bo. Tisti, ki ste še mladi, imate kar precej upanja, da boste to dočakali.

Povedal sem kar me je težilo. Tega ne bi storil le, če bi bil suženj predstavnikov naše KS in bedak, ki z njim dela vsakdo kar hoče.

Janez Mavrič

Umrl je Marjan Dolinar

Ljubno je ob kruti resnici, da je njihov priljubljeni zdravnik nenadoma umrl, obnemelo. Nihče ni dojel usode mladega človeka, ki je bil sočloveku vedno pripravljen pomagati, kot zdravnik in kot človek. Ljudje pač marsikdaj prepozno spoznamo stiske sočloveka, ali pa nas te le kaj malo zanimajo. Vse preveč pričakujemo od ljudi, kakršen je bil tudi pokojni zdravnik Marjan Dolinar in kar ne moremo si predstavljati, da so tudi tisti, ki zmorejo tolažbo drugim, potrebni pomoči.

Pokojni Marjan Dolinar je bil rojen v Ljubljani 4. av-

gusta 1954, doma pa je bil iz Kranja. Pred 4 leti je prevzel delo splošnega zdravnika na Ljubnem. To je bilo njegovo prvo delovno mesto. Začetne težave je kmalu prebrodil s svojo neposrednostjo in požrtvovalnostjo. Tako si je pridobil izredno naklonjenost ljudi, ki so mu zaupali kot zdravniku in človeku. Prepričan ljubitelj narave in njenih lepote je marsikatero uro počitka po napornem delu, prebil v občudovanju krajine in resničnem miru, ki ga daje le narava. Predajal se je svojemu delu in ob tem še drugim nalogam v zdravstveno vzgojnem smislu, delal je pri Rdečem križu in v krajevni skupnosti. Marjan Dolinar je v kratkem času postal krajan Ljubnega, cenjen in spoštovan.

Ljubno in ljudje naše doline bodo ohranili pokojnika v globokem spominu in spoštovanju.

A. V.

Pred 90 leti so se slovenski planinci zbrali v Lučah na svoj prvi tovrstni zbor. V spomin na ta dogodek, so lučki planinci vzdali v gasilski dom ploščo, ki pove, da je tu bila veličastna prireditve leta 1894.

Medrepubliško sodelovanje

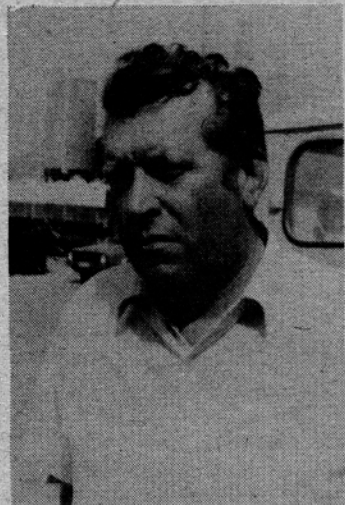
Predstavniki komiteja za kmetijstvo SR Srbije so skupaj s predstavniki slovenskega komiteja in obih združnih zvez obiskali našo občino. Najprej so v Savinjskem gaju imeli razgovor o kmetijstvu v Gornji Savinjski dolini. Ob tej priliki so jim delavci zdruge in zastopniki občine pojasnjevali stanje našega kmetijstva s poudarkom na hribovske kmetije. Nato so si ogledali kmetije pri Prodniku, Ivanu Pečniku in Kneblu. Predvsem so se zanimali za možnosti dolgoročne nabave plemenske živine iz našega predela.

Pokopališko obzidje v Novi Štifti je na nekaterih mestih zelo slabo. Krajevna skupnost ga sedaj obnavlja. Dela so zahtevna, vendar pa nujno potrebna

Veliko je kmetijskih strojev ...

Naša kmetijska zadruga je poskrbela za popravila kmetijskih strojev vseh vrst v svojem Kmetijskem strojnem centru v Spodnji Rečici. Tam je sodobno urejena delavnica in skladišče rezervnih delov. To dejavnost pa vodi Franc Miklavc, tehnični vodja TOZD pri ZKZ.

Franc Miklavc

Popravljajo vse vrste strojev, tovarnjake, tako združne, kot last zasebnikov. Ob tem redno vzdržujejo združne naprave, kot hmeljske sušilnice, stroje za obiranje hmelja, krmilne naprave, pa tudi kletke za perutnino.

Redno servisno dejavnost so prevzeli za traktorje: IMT, Zetor, Ursus, Štore in kosilnice BCS. Za to dejavnost priskrbijo rezervne dele. Seveda se tu večkrat zatakne, saj

uvozniki ne poskrbijo, kljub zakonskim predpisom za nadomestne dele. Potem se je treba znajti. Marsikdaj pa kakšen

stroj prekomerno dolgo stoji, kar je velika škoda. Najbolje je s traktorji Štore, kjer pač zagotavljajo zadostno količino namočenih delov. Tudi za stroje SIP-ovega programa so vedno dobro oskrbljeni.

Na dlani je, da je takšna pisana družčina kmetijskih strojev, praktično iz vseh vetrov sveta, slaba stran medalje. Povsod v svetu stremijo za določeno vrsto strojev, se pravi tipizacijo. Pri nas se pač kupi kar se dobi, to pa seveda večkrat pomeni hibo, ki ji na servisu niso kos. V glavnem rešujejo tudi takšne težave, je pa seveda dražje in včasih kar zamotano.

Na dvorišču so prevažali nove traktorje, zato smo vprašali Franca Miklavca za katere gre. Povedal je, da so to lažji

traktorji IMT, ki pa so že vnaprej prodani, saj proizvajalec želi plačilo, ko še traktorja niti v skladišču ZKZ.

Včasih imamo občutek, da z nabavo strojev ljudje pretiravajo, saj bi ti v razmerah, kjer se računa po zakonu ekonomike, ne bili poplačani. Seveda pa je treba upoštevati pomanjkanje in včasih staranje delovne sile po kmetijah, zato je nabava strojev edini izhod za možnosti obdelovanja. So pa tudi taki, ki kupujejo stroje iz veselja, teh pa je seveda malo, saj je treba odšteti, denimo za mali traktor IMT 539 že kar preko 60 milijonov, meni Franc Miklavc.

V centru v Spodnji Rečici dela 18 mehanikov, vseh zaposlenih pa je 20. Dela je veliko, pa še zelo raznoliko je.

Med delom mladih raziskovalcev v Lučah. Ko se vračajo iz raznih zaselkov jih čaka še obdelava podatkov.

Logarska dolina in njena ureditev

Ko je skupaj s predstavniki koroških borcev Solčavo obiskala tudi predsednica Komiteja za turizem Bogomila Mitčeva, je bilo dogovorjeno čimprejše razreševanje vprašanja urejanja Logarske doline, ker je sedanje stanje cokile razvoja turizma v tem delu občine. Znano je, da je Logarska dolina posebej zaščitena in seveda občinski organi sami niso nikakor v stanju odločiti o ureditvenem načrtu. Zato so se v Ljubljani zbrali v takem sestavu na republiški ravni, da so lahko o ukrepih, ki bi bili potrebni za hitrejšo razreševanje odprtih vprašanj odgovorili. Žal pa so bili prepričani, da je v občini že vse na red, da so vsi potrebni dokumenti narejeni, ob tem pa so prezrli, da vse to spada kot sestavni del republiškega družbenega plana, pač zaradi posebne zaščite je ta krajina glede tega v pristojnosti republike. Torej je spet stal pri dobri volji. Vendar pa so se dogovorili, da celjski Razvojni center pripravi vse dosedanje zamisli, ki jih resnici na ljubo ni malo in jih dostavi v Ljubljano. Tam bi se skupaj z občino dogovarjali o koriščenju prostora in osnovi urbanizacije. Seveda sodi v ta sklop širše hribovske območje Solčave in del Luč.

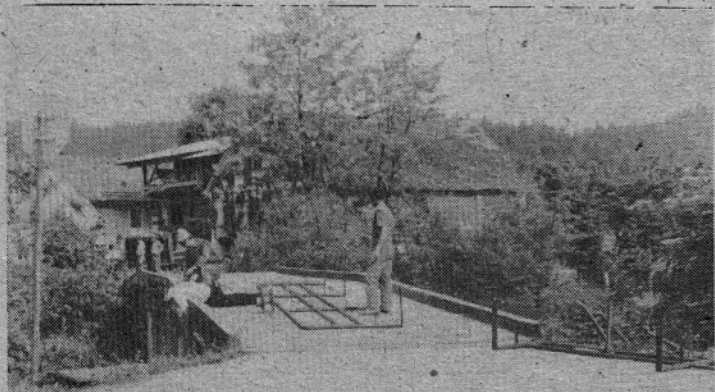
Znamenja velja obnavljati

V dolini imamo številna znamenja, ki so lahko posvetne ali pa verske narave. Sem sodijo razni občestni križi, kapelice, kužna znamenja in razna druga obeležja. Seveda ne moremo mimo tistih spominskih obeležij, ki nas opominjajo na vojne čase. Vse skupaj je naša dediščina in jo zato moramo ohraniti.

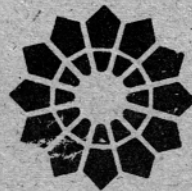
Mnogokje se najajo ljudje, ki z voljo pristopijo k obnovi nekega znamenja. V dobri veri, da bodo stari spominski obeležji naredili lepše, skazijo izgled in razvednotnijo spomenik. Zato velja prvo načelo pri obnovi, da spomenik ostane v zunanji podobi prvobiten. Nobenih drugih posegov si ne smemo dovoliti. Ko pa gre za spomenik, ki zahteva večja dela, pa je že dobro, da se ljudje obnejo po navet na našo Kulturno skupnost, ki bo posredovala strokovno sodelovanje ustrezno usposobljenega človeka.

Zavedati se moramo, da so znamenja vseh vrst največkrat zgodovinskega pomena, zato moramo paziti na razne napise, da jih ne pokvarimo, da ne uničimo slik, oziroma fresk, da ne spreminjamo oblik in podobno. Dejstvo je, da se po urejenih spomenikih tudi ocenjujejo ljudje, ki živijo v bližini.

Kot primer naj navedemo kužno znamenje v Ljubiji. Popravljen je in to popravilo, ki je mnogo stalo, ni ostalo neopaženo. Naš rojak Ugovšek nam je iz Kanade poslal zahvalo, da je znamenje spet postavljeno. Ko je ob neki priliki potoval tud mimo, je popravljeno znamenje slikal in z zahvalo vred poslal tudi slike na naslov naše kulturne skupnosti. Dovolj zgovorno!

Krajevna skupnost Šmartno ob Dreti je dobro uredila in popravila most v Spodnjih Krašah.

ŠTUDENTSKI RAZISKOVNI TADOR
ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA

*Planinsko gospodarstvo
Zgornje Savinjske doline*

Delovna skupina za geografijo se je vključila v proučevanje Zgornje Savinjske doline z namenom, da ugotovi današnje stanje planinskega gospodarstva v tem delu alpskega prostora. Tako kot drugod v slovenskih Alpah je tudi v moziški občini po drugi svetovni vojni planšarstvo močno nazadovalo. Še pred drugo svetovno vojno je bilo v občini okoli 3600 ha pašnikov, sedaj pa je za pašo primernih le okoli 1200 ha. Glavni vzrok za takšno nazadovanje je potrebno iskati v presojitvi kmečkega prebivalstva v nekmečko, ki je bilo posebno močno v zadnjih dvajsetih letih. V tem obdobju se je delež kmečkega prebivalstva v moziški občini zmanjšal za 20 %. Leta 1961 se je s kmetijstvom ukvarjalo 39% celotnega prebivalstva, leta 1981 pa le še 19%.

Razvijajoča se industrija v Mozirju in v Nazarjah je potrebovala vedno več delovne sile, le-ta pa je prihajala iz bolj oddolžnih in hribovskih predelov. Tako so se hriboviti predelovalci začeli prazniti, v okolici omenjenih centrov pa se je začela koncentracija prebivalstva. Najbolj je število prebivalcev naraslo v KS Mozirje. Leto 1961 je živel v njem 2893 prebivalcev, 1981 pa 3588, najbolj pa je upadlo v KS Solčava. Leto 1961 je tam živel 754 prebivalcev, ob zadnjem popisu pa le še 597 prebivalcev.

Glavno bogastvo Zgornje Savinjske doline je gozd, ki zavzema 63% celotne površine v občini. Naslednja kategorija, ki jo najbolj zastopana, so pašniki, ki zavzemajo 11,9% vse površine, sledijo pa ji travniki s 9,5%. Planinski pašniki so po letu 1974 prišli v upravljanje Kmetijskozemljiške skupnosti Strokovnjaki Zgornjesavinjske kmetijske zadruga so v sodelovanju s strokovnjaki Živinorejsko-veterinarskega zavoda iz Celja izdelali uveljavljeno inštitucijske programe za posamezne pašne skupnosti. S sodobnimi prijemmi in izkušnjami želijo ponovno vzbuditi zanimanje za pašo na planinah, saj so ugotovili, da s povečanjem staleža na planinah razbremeni površino v dolini. S takšnim načinom gospodarjenja pa bi se razbremenila tudi delovna sila dolini.

Na območju občine Mozirj je bilo v letu 1983 aktivnih 3 planin. Razdelili smo jih v tri kategorije:

a) zasebne planine na katerih pasejo živino lastniki planine,

b) zasebne planine na katerih so organizirane pašne skupnosti,

c) družbene planine s katerimi upravlja Kmetijsko-zemljiška skupnost.

Na zasebnih planinah se je paslo 204 glav govedu, od tega 79 telic, 66 ovc itd. Na družbenih planinah pa se je paslo 1195 glav živine. Največja je planina Veža, ki meri 1000 ha. V letu 1983 se je na planini paslo 337 glav živine, ki je bila v lasti 55 kmetov iz Podvolovljeka, Podveže in Krnice.

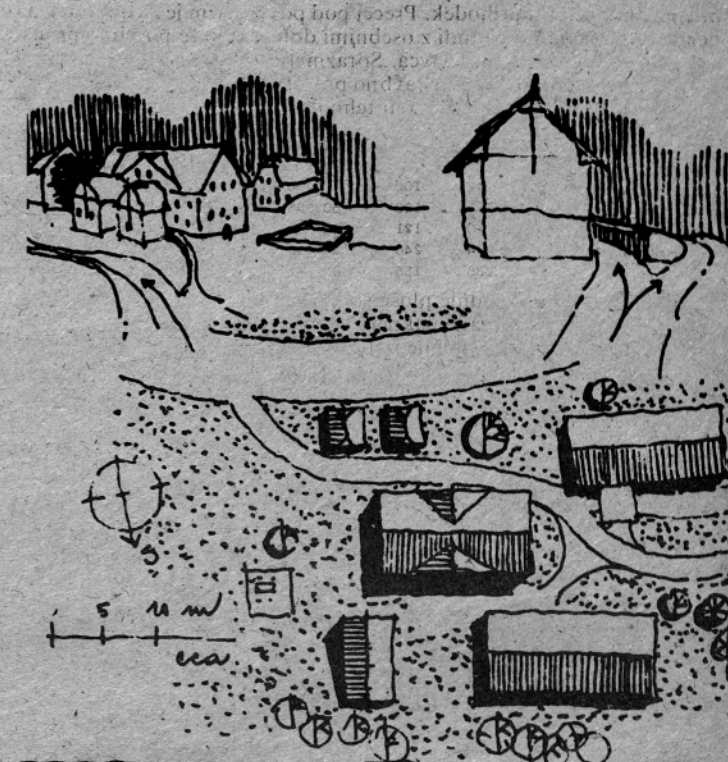
Planine zadnja leta ponovno ozivljajo. Povečal se je tudi stalež glav v dolini. Ob popisu leta 1971 je bilo v občini 5828 glav govedi, leta 1981 pa že 7926, povečal se je tudi stalež ovc od 1087 leta 1971 na 1116 leta 1981.

Člani pašnih skupnosti so v zadnjih letih očistili marsikatero planino, popravili ali obnovili številne objekte za živino in pastirje. Po letu 1971 so do kar 51% vseh planin uredili cesto ali kolovozo, tako da sedaj vozijo živino na planine s traktorji ali s tovornimi vozili. Skratka, planinsko gospodarstvo zadnja leta ponovno oživlja. O tem nam pričajo zbrani podatki in pripovedovanje domačinov, ki smo jih v času našega tabora obiskali. Kmetje so uvideli, da je tudi celotna družba začela drugače vrednotiti njihovo delo. Tudi pospeševalna služba je veliko prispevala k temu.

„Kaj nam tu v hribih pomeni telefon, se sploh ne da opisati.“ Takšne in podobne besede smo slišali od marsikaterega prebivalca v najbolj odročnih krajih na Solčavskem in drugod. Velikega pomena je tudi panoramska cesta, ki je bila zgrajena v zadnjih letih. Prav to dvojce pa je marsikaterega prebivalca odvrnilo od misli, da bi se preselil v dolino.

V času tabora smo se spoznali z izredno težkimi razmerami dela na hribovskih kmetijah. Prisršenitla nas je močna navezanost prebivalcev teh krajev na svojo zemljo, domačijo. Tudi mladi so začeli ostajati doma. Vendar je marsikateri fant zaskrbljen nad tem, kje dobiti denar, ki bi bila pripravljena živeti v hribih.

Franci Dovč

Iz skicirke arhitektov

Kako so živel drvarji

V naših krajih, ki so bogati z gozdom, je nekoč prevladoval drvarski poklic. Marsikaj smo morali prestati, saj je bilo delo v gozdu težko in nevarno. Nismo poznali zaščite pri delu, nismo imeli strojev in nihče ni skrbel za prehrano. Tako je pač bilo pred več kot 50 leti! Da ne bi šlo vse v pozabo in ker sem na lastni koži doživljal vse tegoba lesnega delavca, želim s tem zapisom oteti pozabi usodo mnogih v naši dolini.

Nič mi ni pomagalo, da sem bil ukažen, s težkim srcem sem moral iz šolskih klopi že pri 14. letih. Šel sem po poti očeta, ki je bil prav tako drvar. Visoko v planinah sem moral iskati svoj borni košček kruha. Drvar je bil namenjen najtežjemu delu in izkoriščanju do največjih možnih meja.

Ko sem tako odhajal prvič, sta mi pri pripravi hrane pomagala mati in oče. Vse hoto je našlo mesto v nahrbtniku, ki je tako rezal v ramena dolge štiri ure naporne hoje v hrib. Pot me je vodila tja pod Raduho. Ob ponedeljkih smo pričeli ob 8. uri z delom, da bi pravočasno bili na delu, smo krenili že v nedeljo na pot, ali pa v ponedeljek ob 3 zjutraj.

Drvarska kočja je bila tiste čase kaj borna in polna bolh. Po trdem delu ali hudo naporu hoji pa še takšna nadloga! Pa so drvarji vedeli dober nasvet, da se znebiš nadloge. Povsem mirno je bilo treba ležati v postelji, da so se bolhe spravile nad ubogo telo, potem pa hiter obrat telesa, in polomil si jim noge, pa so jenjale. Dober nasvet za tistega, ki jih ni imel.

Naj opišem drvarsko kočjo. Grajena je bila iz smrekovih debel, prostor v njej je meril kakih 12 x 8 m, sredi njega pa je bilo odprto ognjišče, na njem so si drvarji kuhali, oziroma grel hrano. Največ-

rat je bila v loncu proja, ali pa žganci. O kakem dimniku ni bilo govora, seveda tudi ni bilo zračenja. Gost dim se je vil po prostoru in naznanjal vreme. Če si torej želel svežega zraka, si moral na plano, pa če je bilo lepo ali grdo vreme.

Postelja je bil seveda polna vzmeti, žal le iz smrekovih ali bukovih vej. Dve rjuhi sta bili bolj zaradi lepšega kot za potrebo. Jasno je, da je pri ležanju vsaka veja našla svoje rebro in se vanj zabadala. Kakšen je bil spanec, ni težko dojeti.

Jedilnik je bil kar za dolga leta v naprej pripravljen in preizkušen. Zajtrk — kava iz proje, če je bil priboljšek možen, potem je to črno vodo oplemenitila še zmes jajca, ta je nadomestila mleko. Kosilo — koružni, ali ajdovi žganci s projino kavo. Večerja — krompirjeva juha ali makaroni, če ni šlo drugače pa kar sama kava. Za vsak delovni dan je bil določen kuhar ki je ob 4 zjutraj zakuril in pristavil lonce, nato pa zbudil vse ostale, da so pristopili h kuhi, kajti ob 5. uri se je pričelo delo, ki je trajalo ves dan do 19. ure, seveda brez malice. Opoldanski počitek za kosilo je trajal dve uri. Delali smo torej polnih 12 ur na soncu, dežju in mrazu.

Naše orodje je bilo: dereze na težkih čevljih (krampižarji), sekira (puntaka, oštaka in malarin) ter cepin iz najboljšega jekla.

Nič ni pomagalo, da sem bil najmlajši in dejansko še fantič. Z preizkušenimi drvarji sem moral delati vstrie, čeprav sem si s skrbjo in bolečino ogledoval na desnici okrvavljene žulje, otrplo desnico sem večkrat pomagal odpirati z levico, toporišče je pustilo hude sledi...

(se nadaljuje)

L. Supin

Izposojeni podatki ...

Iz Glinovega Informatorja številka 8 povzemamo:

TOZD ŽAGARSTVO	DOHODEK NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	AKUMULACIJA NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	OS. DOH. NA DEL. =100	INDEKS GLIN =100
GLIN, TOZD ŽAGARSTVO	249.697	100	9.987	100	18.769	100
POVPREČJE SRS	262.991	105	75.207	753	19.078	102
SAVINJA CELJE	243.472	98	44.397	445	17.699	94
LITO VRHNICA	282.886	113	99.074	992	21.820	115
NOVOLES STRAŽA	420.065	168	233.935	2342	17.556	94

Vse primerjalne TOZD so dosegle okoli 200.000.000 din celotnega prihodka. Iz primerjave finančnih pokazateljev vidimo, da je naš dohodek na delavca še nekako v okviru povprečja dejavnosti, enako tudi povprečni osebni dohodki na zaposlenega. Očitno so naše obveznosti iz dohodka zelo visoke, saj je naša akumulacija daleč pod povprečjem. Akumulacijo zmanjšujejo tudi bruto osebni dohodki, ki so višji zaradi večjega števila zaposlenih (GLIN 234, Savinja 282, Liko 202, Novoles 184) za približno enak celotni prihodek.

TOZD STAVBNO POHIŠTVO	DOHODEK NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	AKUMULACIJA NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	OS. DOH. NA DEL. =100	INDEKS GLIN =100
GLIN, TOZD STAVBNO POH.	159.750	100	6.389	100	17.890	100
POVPREČJE SRS	188.878	118	31.297	490	19.206	107
LESNA PREVALJE	245.616	154	48.954	766	17.822	100
LTP KONJICE OPLONICA	201.989	126	28.287	443	19.238	107
LITO VRHNICA	249.424	156	73.251	1147	20.638	115

Tudi v TOZD Stavbno pohištvo dela večje število delavcev za približno enak celotni prihodek. Precej pod povprečjem je že dohodek na delavca, zaostajamo pa tudi z osebnimi dohodki in še posebno pri ustvarjeni akumulaciji na delavca. Sorazmerno večje število delavcev v TOZD Žagarstvo in TOZD Stavbno pohištvo kaže na preveliko ekstenzivnost proizvodnje ob zastareli tehnologiji.

TOZD IVERNA	DOHODEK NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	AKUMULACIJA NA DELAVCA	INDEKS GLIN =100	OS. DOH. NA DEL. =100	INDEKS GLIN =100
GLIN, TOZD IVERNA	238.422	100	296	x	20.226	100
POVPREČJE SRS	293.730	123	50.396	x	19.947	99
LESNA OTIŠKI VRH	288.410	121	13.855	x	23.420	116
MEBLO NOVA GORICA	572.74	240	22.908	x	25.063	124
BREST CERKNICA	370.385	155	85.360	x	18.963	94

V dejavnosti proizvodnje plošč so vključene TOZD, ki proizvajajo različne vrste plošč (vezane, laknane, panelne, furnirane itd.), od katerih zaradi podobne tehnologije izstopajo TOZD, ki proizvajajo iverne plošče. Vendar tudi te med seboj zaradi različne nadaljnje predelave niso povsem primerljive. Pri nas je skoraj polovica delavcev v TOZD zaposlenih v obratu predelave plošč, ki pa zaradi izvoza ne prinaša povprečnega dohodka na zaposlenega. Iz primerjave udeležbe izvoza v celotnem prihodku je razvidno, da znaša v naši TOZD udeležba izvoza 17%, v Lesni 8%, v Meblo 9% in v Brestu 9%. Pri enaki strukturi izvoza bi lahko tudi naša TOZD dosegla okoli 20.000.000 din več dohodka, kar pomeni na zaposlenega okoli 74.000 din akumulacije.

Iz primerjave vidimo, da s svojim delom ne dosegamo niti povprečnih rezultatov, da je dohodek naše delovne organizacije še vedno okoli 6% pod povprečjem panoge, da pa smo na račun akumulacije v letošnjem letu dosegli le 2,4% nižje osebne dohodke na delavca kot v panogi, medtem ko smo ob koncu leta 1983 zaostajali še za 8%. S povprečjem osebnih dohodkov v II. četrtletju je dosežen takšen nivo osebnih dohodkov, ki bi moral vzpodbudno vplivati na naša prizadevanja, da bomo s svojim zavestnim ravnanjem prispevali k večjemu dohodku in večjemu ostanku dohodka za razširitev materialne osnove. Ob tako nizkih rezervah akumulacije je lahko samo boljše delo porok, da bomo dosežen nivo osebnih dohodkov lahko zagotavljali do konca leta.

Pravi gasilski lepoteč je avto, ki so ga ob krajevnem prazniku nazarski gasilci predali uporabi. Slovesnosti je prisostvovalo dosti krajanov, saj se zavedajo pomembnosti gasilske dejavnosti v industrijskem kraju Nazarje. Na slovesnosti je govoril predsednik gasilske zveze občine Franc Trbovšek. Podelili so prizadevnim gasilcem priznanja in ob koncu pripravili še prikaz gašenja z novim večnamenskim gasilskim orodjem (avtom). Prireditve so se poleg številnih krajanov udeležili tudi vidnejši predstavniki javnega življenja v občini.

Zobozdravstvo v težavah

Vodja TOZD Zobozdravstvo pri Zdravstvenemu centru Titovo Velenje dr. Miloš Ležaič je že nekajkrat opozoril na skrajno težke razmere v zobozdravstvu naše občine. Tudi na zadnji skupščini Zdravstvene skupnosti Mozirje je nakazal vzroke za nezadovoljstvo uporabnikov njihovih uslug. Prav zaradi tega je potrebno obvestiti širšo javnost o stanju v tej veji zdravstva v naši dolini.

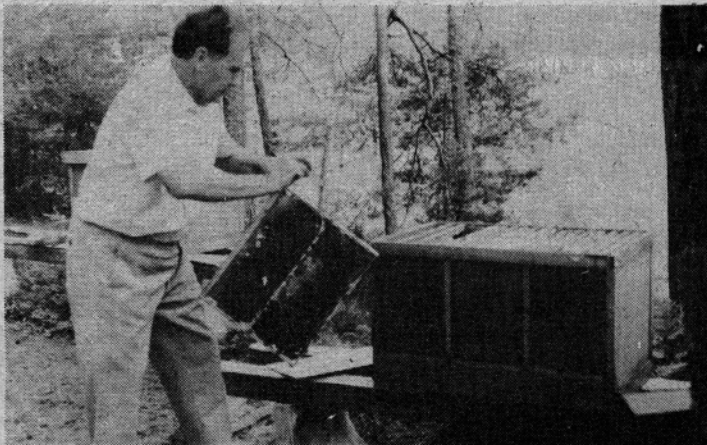
V TOZD si prizadevajo s temeljitimi analizami stanja najti izhod iz zagat, ki jim botruje pomanjkanje denarja v zdravstveni skupnosti naše občine. Po sedanjih izračunih manjka 80 starih milijonov, da bi zagotovili ponujen program za letos. Izkušnje prvega polletja kažejo, da so potrebe po zobozdravstvenih storitvah večje, kot jih lahko naša zdravstvena skupnost plača. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so presegli za to obdobje postavljeni plan za 12,76%, kar pomeni z drugo besedo, da bi ob koncu leta lahko prišlo do velikega presežka dela, ki pa ne more biti plačano, ker denarja ni. Zato prihaja do tega, da si v ambulantah prizadevajo uskladiti svoje delo z možnostmi plačila, to pa pomeni prikrajšanje uporabnikov. Seveda pa je težava zaradi takšnega stanja še večja, ko gre za nagrajevanje delavcev v zobozdravstvu. Ti bi morali preseči svoje plane za najmanj 10%, če bi želeli biti

deležni plačila za več dela, to kar je v drugih ambulantah, razen v naših, že običaj. Zaradi zmanjšanih možnosti plačila v naši skupnosti bi torej po takšnih merilih moral delavec, ki preseže okvire zmožnosti plačila skupnosti, plačati iz lastnih sredstev material, ki ga je porabil za presežene storitve, delo pa ne bi bilo plačano. Jasno je, da takšne razmere niso niti za delavce v tej zdravstveni veji znosne, še manj pa so zadovoljive za uporabnike, ki imajo potrebe, pa morajo nemogoče dolgo čakati v vrstah, da pridejo do zdravljenja zob.

Dr. Ležaič meni, da vse premalo naredimo za prepreče-

vanje boleznih zob, da bi ta dejavnost morala biti vsakdanja v šolah, pa žal tudi za to ni denarja. Zaradi polovične amortizacije že drugo leto ne morejo vzdrževati ambulant in opreme. Tudi gornji del doline ni dobro pokrit z zobozdravniki. Vse to narekuje temeljito proučitev stanja v zobozdravstvu naše doline in seveda zahteva ukrepe, ki bi jih že morali zdavnaj uresničiti. Vsako varčevanje gre torej na račun zdravja zob naših občanov. V TOZD sicer poskušajo reševati nastale težave, vendar jih na račun drugih predelov svojega delovanja ne morejo v celoti.

A. V.

Franjo Kaiser je poznan po naprednem čebelarstvu. Načrtoval je obsežnejšo čebeljerejo, žal pa je naletel na nerazumevanje lovcev in je tako moral svoje načrte znatno skrajšati. Ni potrebno podčrtovati koristnost čebelarstva tako za kmetijstvo, kot za izvoz, zato bi kazalo takšne spore reševati v duhu medsebojnega sodelovanja vseh dejavnikov v občini. Verjetno bo k temu pripomogla komisija za lovstvo pri IS SO Mozirje.

Letošnji občinski praznik

Predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik je sklical širši krog predstavnikov društev in zvez ter družbenopolitičnih organizacij, da bi se dogovorili o pripravah na letošnji občinski praznik. Gre za pomembno obletnico osvoboditve naše doline in drugih dogodkov v zvezi z NOB. Kljub temu pa je bilo podčrtano, da je treba vse prireditve, ki bi bile pripraviti v duhu varčevanja.

Seveda potekajo določene prireditve že vse leto, dočim bi osrednja slovesnost bila 8. septembra v Mozirju.

Dana je bila pobuda, da bi vse krajevne skupnosti in druge organizacije v občini predlagale v določenem roku SO Mozirje svoje vključevanje v spored občinskega praznika.

Že sedaj je znano, da bo Zveza telesnokulturnih organizacij pripravila vrsto športnih prireditev. Zveza kulturnih organizacij pa bo poskrbela za kulturni spored in kulturne prireditve. Zveza borcev NOV pa bo poskrbela za ureditev spominskih obeležij v zvezi z NOB. Šoli v Mozirju in na Ljubnem bi se poimenovali po II. grupi odredov, oziroma po Šlandrovi brigadi, ki je v dolini bila največ bitk. Pripravile naj bi se razne razstave in zbor aktivistov OF v Gornjem gradu. Slavnostna seja vseh zborov skupščine občine Mozirje bi bila v Mozirju. Tudi gasilci bi se preko svoje zveze vključili v potek sporeda. Tako je pričakovati v času obletnic veliko in pestro dejavnost vseh vrst in v vseh krajih naše občine. Dolina bo doživljala spomin na tiste velike čase, ko so se naši ljudje rešili spon in nasilja okupatorjev, veličastno in dostojno.

Predsednik občine je že imenoval ustrezne odbore in pododbore za priprave občinskega praznika, vsi pa imajo nalogo zagotoviti delovno vzdušje praznovanja, ki bo tudi najbolj ustrezalo sedanjemu resnemu gospodarskemu položaju v naši družbi.

Zadružni bife v Ljubiji

Naša kmetijska zadruga ima v Ljubiji svoj osrednji prodajni center. Tu prevzemajo tudi večje količine mleka, kmetje pa nakupujejo razne potrebščine, zato se vsakodnevno zbira pred prostori zadruge v Ljubiji večje število ljudi, ki ob slabem vremenu niso našli strehe.

Sedaj so zadružni delavci uredili v nekdanji sušilnici, ki služi poslovnim prostorom ZKZ lep bife, ki naj bi sprva nudil gostom pijače in kavo, pozneje pa nameravajo delovanje razširiti tudi na nudenje hrane. To bi pomenilo veliko pridobitev.

Na Rečici je tudi letos zelo dobro uspela prireditev, ki jo vsako leto pripravijo mladi. Mnoge skupine so se tekmovalno spopadle, bilo je spet dosti smeha in zabave. V dopoldanskih urah so se med seboj pomerile nogometne skupine mladink, od tod je tudi posnetek.

Knjige v knjižnice

Dobra knjiga je del kulturnega življenja vsakega človeka. Z njo spoznavamo svet okoli sebe, ljudi, navade, običaje, skratka težko si je zamisliti kulturo brez dobrih knjig, knjig, ki so del našega življenja pa naj bodo družboslovne ali leposlovne ali pa je to strokovna literatura.

V vsaki OZD obstaja precej literature, ki ni popolnoma izkoriščena pa tudi ni dostopna najširšemu krogu bralcev, oziroma tistim, ki bi jo radi listali, sploh pa ni širše evidence kakšna literatura kje obstaja.

Iz leta v leto se po podatkih iz republiške kulturne skupnosti krčijo fondi za nakup knjig, rastoče cene knjig tudi vplivajo na to in zato se siromašijo knjižni fondi s tem pa tudi temeljno kulturno poslanstvo. Povečuje pa se na ta način izposoja, kar je naravno posledica padanja kupne moči bralcev.

Sindikat kot najbolj množična organizacija delavcev je prav gotovo zainteresiran, da se knjižni fondi ne krčijo, predvsem pa, da so dostopni najširšemu krogu delovnih ljudi in občanov. V toku je akcija „Knjige v knjižnice“ in tu bodo največjo in odločilno vlogo morala imeti prav vodstva osnovnih organizacij ZS.

Širjenje dobre knjige med delavci, bogatenje knjižnih fondov in pa ureditev evidence v posameznih delovnih sredinah so naloge, ki jih bodo morali prevzeti in jih že prevzemajo kulturni animatorji v posameznih OZD.

Ker ni podatkov koliko in kakšne knjige sedaj ležijo „mrtve“ ali pa nedostopne širšemu krogu bralcev je potrebno kot prvo, da se uredi evidenca in ponudi bralcem tisto kar imamo, to pa je sigurno naloga, ki se jo lahko v doglednem času uresniči.

Občinska matična knjižnica Mozirje je pri akciji zadolžena, da bo pri urejanju evidence v posameznih sredinah nudila strokovno pomoč, ki se bo prav gotovo tu potrebovala. Zato bi veljal poziv vsem, da se opravi to kulturno poslanstvo kar z največjo mero resnosti in odgovornosti.

FRANC BORŠNAK

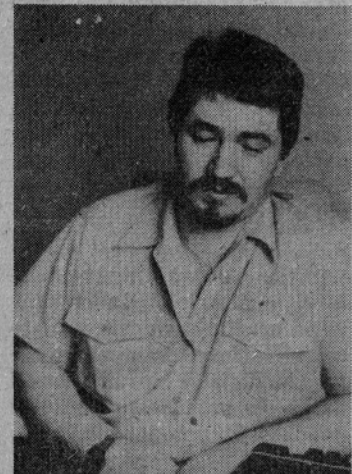
Gasilsko slavlje v Gorici

Uspešni gasilci društva Gorica ob Dreti so slavili 60 delovnih let obstoja. Znani so po svoji prizadevnosti in gasilskih uspehih preko meja naše občine, saj so že na prenekatem tekmovanju pokazali znanje s katerim se lahko ponasajo le najboljše iz vrst gasilcev. Tokrat je Kokarje in bližnja okolica spet živela v znamenju gasilcev. Ob njihovi 60-letnici so jih obiskale številne skupine gasilcev od blizu in daleč, pripravili so mimohod in veličasten zbor.

Gostili so tudi gasilce iz Zvezne republike Nemčije. Gre za sorodno društvo iz Kürten-Biesfelda. Naše in nemške gasilce povezujejo tovariški odnosi, ki so jih z obiskom v Biesfeldu gasilci iz Gorice še poglobili. Tokrat so jim vrstniki iz tega nemškega mesteca vrnili obisk in jim kot darilo pripeljali gasilski avto, ki so ga uporabljali kot svoje orodje, ga sedaj prenovili, tako bo lahko služil še naprej svojemu namenu, vendar v naši dolini.

Gostom iz Nemčije so posvetili vso pozornost tako gasilci, kot tudi predstavniki občine. Ko so bili povabljeni k predsedniku občine Alojzu Plazniku, smo njihove predstavnike povabili k mikrofonu in posneli tele razgovore:

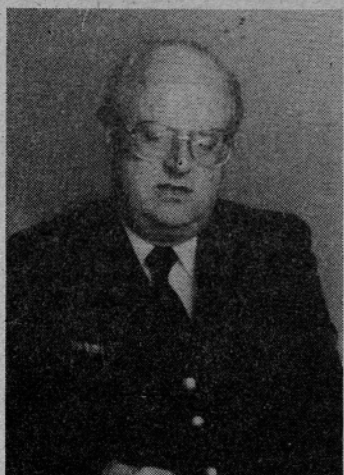
Reiner Deling, občinski gasilski poveljnik iz Kürten-Biesfelda, je

povedal, da šteje njihov kraj okoli 18.000 prebivalcev. Njihovo gasilsko društvo združuje 150 aktivnih članov, imajo pa tudi mladinsko skupino, ki vključuje 34 mladih v gasilске vrste. Kako je prišlo do povezave z našimi gasilci? Največ je k temu pripomogel Vili Schmitz, ki že preko 14 let zaporedno preživlja dopust v Jugoslaviji in velja tako za prijatelja Jugoslavije. V ta prizadevanja sta se vključila še naša sosesčana Franc in Cveta Burger. Ko so prišli gasilci iz Gorice lani v naše mesto na obisk, smo zveze vzpostavili in z zadovoljstvom ugotovljamo, da se te krepijo. Veseli smo, da smo obisk lahko vrnili. Sedaj se še bolje poznamo! Moj osebni vtis ob tem obisku je izreden, tako lepote krajine, kot ljudje so me preprosto povedano prevzeli. Skratka izredno lepo se počutimo in hvaležni smo za vso pozornost, ki nam je bila izkazana.

Klemens Broich, okrožni poveljnik gasilcev okrožja Rhein-Berg, ki meji na mestno ozemlje Kölna.

Okrožje šteje preko 250.000 prebivalcev in zajema 8 mest in občin. Ko je tako opisoval gospod Broich svoj delokrog, je nadaljeval, da je glavno mesto okrožja Bergisch-Gladbach s 100.000 prebivalci. V okrožju imajo 8 prostovoljnih gasilskih društev in 3 obratne gasilske skupine. Povezavo s tukajšnjimi gasilci so vzpostavili gasilci iz Biesfelda, zato sem imel čast biti povabljen na obisk GD

Klemens Broich

Gorica ob Dreti. Te dni smo torej gostje vaših gasilcev, ki so lani obiskali naše kraje in si ogledali našo gasilsko organizacijo, se pravi, predvsem v našem okrožju. Takrat so se utrjevale vezi med našimi in vašimi gasilci, te so postale ne le tovariške, tudi že prijateljske. Ob našem obisku jubilaru iz Gorice smo se lahko sami prepričali, kako so takšne povezave koristne, ne le zaradi izmenjave strokovnih izkušenj, tudi sicer je prav, da se gasilci raznih dežel povezujejo. Moji osebni vtisi v vaši deželi so preselili pričakovanja! V vsakem pogledu, tako glede srečevanja z ljudmi, kakor ob pogledu na krajino, ki je izredno lepa. Lahko rečem, da sem bil deležen tovarštva v takšni meri, ki je v naši deželi sploh ne poznamo. Seveda bi rad ob tem poudaril, da ni bilo razlike ali je šlo za gasilce, ali za občane. Bili smo čudovito lepo sprejeti in najboljše preskrbljeni. Vsem nam bo obisk ostal v najlepšem spominu in upamo, da bodo vezi v naprej še bolj trdne in da bodo doprinesle k poglobljanju tovarštva med našimi in vašimi gasilci.

Hans Schröder, okrožni gasilski poveljnik okrožja Köln, podpred-

Hans Schröder

sednik gasilske zveze Westfalen in član predsedstva nemške gasilske zveze je menil, da se najprej v celoti strinja z oceno, ki jo je dal gospod Broich. Tukajšnji gasilci in kraji so izredni, zato si želim, da bi več gasilskih društev iz Nemčije sodelovalo z gasilci v Jugoslaviji, tako bi se negovale tovariške vezi. Kar smo tukaj preživeli in videli v teh dneh je bilo tako enkratno, da se sodelovanje lahko samo priporoča tudi drugim našim društvom. Upam, da bodo vaši gasilci sprejeli naše vabilo k ponovnemu obisku gasilcev pri nas. Mislim, da nas izkušnje povezujejo in da državne meje napredku gasilstva ne bi smele biti ovira. Gre za skupen napredek v službi človečanstva. Posebno bi želel opozoriti na moj občutek, ki sem ga imel ob večeršnjem slavlju v Mariboru (Gasilski kongres). Kar smo videli in doživeli, je težko izraziti, vendar bi lahko rekel kratko, da je bilo odlično in veličastno. Kaj takega bi mi težko pripravili na takšni ravni organizacije in množičnosti. Vse to narakuje tesnejše povezave med našimi in jugoslovanskimi gasilci, sicer pa sem po tem obisku prepričan, da si bo marsikateri gasilec želel ogledati gostoljubno in lepo deželo Jugoslavijo, tudi kot obiskovalec. Mi to lahko vsled pozornosti ob našem prihodu najtopleje priporočamo!

Anton Blatnik, poveljnik gasilcev GD Gorica. Naše društvo je navezalo stike z gasilci iz Biesfelda, največ po zaslugi Vilija Schmitza in ne nazadnje tudi zaradi naših rojakov Franca in Cvetke

Anton Blatnik

Burger, ki živita in delata v tem kraju. Veseli smo, da so nas gasilci iz ZRN obiskali ob našem jubileju, mi smo bili pri njih ob otvoritvi novega gasilskega doma. Upam, da bo medsebojno sodelovanje prineslo napredku gasilstva svoj delež. Takšna osebna znanstva so v naši dejavnosti kar dobra, saj lahko v marsičem koristijo znanju in opremljenosti. Tako so naši nemški gasilski tovariši pripeljali s seboj kombinirano gasilsko vozilo, ki je primerno za gašenje v težkih terenskih razmerah. Nam bo veliko pomagalo. Mislim, da bi dosedanja spoznanja ob tem lahko privedla do tesnejšega sodelovanja med gasilci, ne glede na državne meje, pač v korist človeka, ki je v stiski, prav to vodilo nas drži!

Tekmovanje gasilskih enot civilne zaščite

Občinski štab za civilno zaščito je na Ljubnem dne 1. 7. 1984 organiziral občinsko tekmovanje gasilskih enot civilne zaščite. Tega tekmovanja se je udeležilo 8 desetin iz krajevnih skupnosti in 3 desetine iz delovnih organizacij.

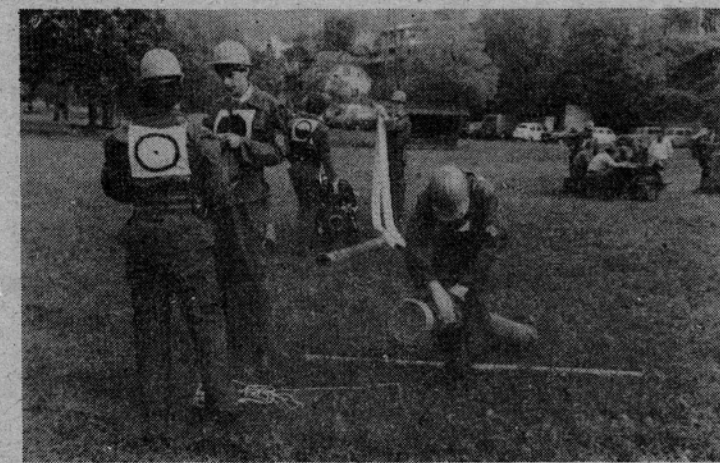
Po zelo ogorčenem in izenačenem boju je prvo mesto dosegla desetina KS LUČE, drugo mesto desetina KS NAZARJE in tretje mesto desetina GLIN NAZARJE.

Po končanem tekmovalnem delu je bilo delovni organizaci-

ji ELKROJ MOZIRJE podeljeno tudi republiško priznanje sekretariata za ljudsko obrambo s področja civilne zaščite. DO ELKROJ je to priznanje prejela za zelo uspešen razvoj civilne zaščite, kar je tudi garancija, da se ta uspešen razvoj še nadalje razvija in krepi.

Desetine so na tekmovanju prikazale zelo dobro usposobljenost za posredovanje v primerih požarov ali ostalih naravnih nesreč, kar je tudi osnovna in prednostna naloga enot in štabov civilne zaščite.

REZULTATI TEKMOVANJA: KS LUČE, KS NAZARJE, DO GLIN NAZARJE, DO SMREKA GORNJI GRAD, DO ELKROJ MOZIRJE, KS REČICA, KS NOVA ŠTIFTA, KS LJUBNO, KS MOZIRJE, KS GORNJI GRAD in KS ŠMARTNO OBDRETI.

Pripradniki civilne zaščite v gasilskih organizacijah so na Ljubnem tekmovali.

Tekmovalni uspeh gozdarjev

Ivan Solar

Letošnje republiško prvenstvo v gozdarskih spretnostih je bilo v Moravcih.

Udeležili so se ga tudi gozdarji iz našega gozdnega gospodarstva v Nazarjah.

Domov so prišli kot republiški prvaki in sicer je Ivan Solar z Ljubnega kot poedinec zmagal v ostri konkurenci na 13. republiškem prvenstvu, pa tudi skupinsko so se naši izredno obnesli, osvojili so tudi prvo mesto. Nekoliko slabše je šlo voznikom.

Ivan Solar je sicer traktorist v TOZD Gozdarstvo Gornji grad, vendar je uspešen tudi v delu z motorno žago in drugih sekaških veščinah. V skupini, ki je bila uspešna so sodelovali poleg Solarja še Andrej Lenko in Ivo Mlačnik.

Vsekakor pomeni uspeh naših gozdarjev pomemben delež pri ugledu GG Nazarje in republiki Sloveniji. S takšnimi tekmovalnimi uspehi raste razumljivo tudi poslovno in strokovno ugled kolektiva kot celote.

Na hribovski kmetiji

Visoko nad Florjanom je pred vojno bilo troje kmetij in temu naselju so rekli „Citerna ves“, danes pa še marsikdo od starih ljudi reče kar „Citrija“. Ko te pripelje precej zavozlana pot do kmetije Budna, ki še vedno živi, se srečaš z ljudmi, ki so od malega navajeni naporov strmin in težkega življenja.

Matija Mavrič-Budna je živahen in zanimiv sogovornik, beseda steče, spomin seže v nekdajne čase, ko so trije sosedje v tem predelu dobro sodelovali. Pri vsaki od teh hiš so bili fantje, ki so dobro igrali na citre, tako se je naselja oprijelo ime Citerna ves. Budna ni poznal v mladosti lagodnega življenja, že kot otrok se je prebijal skozi borno življenje, ki je bilo značilno za tako odročne hribovske kraje. Kruh je bil trd, saj strme lege ni lahko obdelovati, še danes ne, kaj šele takrat, ko je bila edina „tehnika“ človeška roka. Vendar pa kljub temu ni manjkalo veselih srečanj, pravi Budna. Takrat so radi zapeli, pa še danes ima rad petje in domačo pesem!

Ob pričetku vojne Matija Mavrič ni bil na sedanji domačiji, to je pozneje kupil. Vendar pa je iz teh krajev odšel avgusta 1943 med borce Šlandrove brigade. Med tem so Nemci sosednji kmetiji požgali, pozneje je takšno usodo doživela tudi hiša, ki je danes njegova. Partizanske poti Matije so bile težke in so terjale od njega veliko trdnje pripadnosti boju za svobodo. Kmalu je bil poslan na Dolenjsko, kjer je pristal v XV. diviziji, ki je oblikovala 1. topniško brigado na Slovenskem. Tako je postal topničar v mladi armadi. Udeležil se je vseh zaključnih bojev za glavno mesto republike in doživel osvoboditev Ljubljane v svečanem sprevodu partizanske vojske v mestu. Ob tem delu pripovedovanja se je zavrnil v daljavo, kot bi hotel videti in doživeti še enkrat tisto nepopisno lepo svobodo leta 1945! Rekel je nekako zamišljen: „Vkorakanje v Ljubljano je bilo v mojem življenju naj-

Iz pozabe

V glasilu Slovenski učitelj, ki je izšel 4. 1. 1876 je pod naslovom Dopisi vest o prizadevnosti dejavnosti moziškega šolskega sveta. Verjetno je takrat bilo med šolarji kar dosti reynih, zato so sklenili pripraviti prireditev z igro in namenili čisti dobiček revnim šolarjem moziške šole. Poročevalec piše, da so najprej pripravili razstavo ročnih del učencev domače šole, nato pa je sledila igra Bob iz Kranja. Kot je zapisano je odlično igrala skupina domačih učiteljev in tržanov. Seveda ni šlo brez vselega dela in spet poročevalec „plesalo se je do belega dne“.

Med prireditvijo so na srečelov razprodali dela učencev, razne pletenine in druga ročna dela. Očitno so tiste čase bile v rabi napitnice, ker jih posebej omenja pisec sestavka.

Značilen je zaključek poročila „da se je veselica tako lepo v redu vršila, moramo se zahvaliti moziškemu krajevnomu šolskemu svetu, katerega stavimo v izglede tudi drugim krajnim šolskim svetom“.

V številki tega glasila je najti dne 5. 9. 1877 tudi vest, da je v Mozirju bila skupna okrajna učiteljska konferenca za okraja Gornji grad in Vransko. Predsedoval ji je c. kr. šolski nadzornik B. Ambrožič. Kot navaja pisec, je razpravo „jako previdno vodil“.

Matija Mavrič-Budna

večje doživetje, ki mi bo ostalo v spominu živo“. Vojne še zanj ni bilo konec, šele na jesen 1945 je prišel domov, kjer ga je čakala žena s štirimi otroci in zasilno pokrita hiša. Začel je znova in s trdim delom v teh strminah uspel ohraniti kmetijo, kjer danes redijo 10 govedi in konja. Vsak dan peljejo v dolino okoli 50 litrov mleka. Posestvo meri kakih 29 ha, od tega je obdelovalnih površin 11 ha. Kako so te površine obdelovale lahko kaj kmalu ugotovimo, če pomislimo, da so nekateri od njih tako strme, da je komaj mogoče stati v bregu.

Pri Budnovih gledajo kljub težkim življenjskim razmeram smelo v bodočnost, saj imajo že mladega naslednika, ki že danes pridno dela na domači kmetiji. Ta leži kar 692 m visoko. Res je lep razgled od Budnovih, le tja priti je težje, saj je cela cesta takšna, da je po njej mogoče voziti le z vozilom na „visokih“ kolesih. Vendar, lepota krajine, ljubezen do zemlje in kmetovanja daje ljudem tam gori voljo do življenja in dela.

A. V.

Zakaj neki, se danes sprašujemo. Govorilo se je o nemškem pouku v osnovni šoli, ta pa je bil slovenskim učiteljem trn v peti.

Govorili so o učnih programih in ugotovili preobremenjenost učencev. Kaj bi neki rekli, če bi danes isti učitelji razpravljali o naših šolnih? Zato je šolski nadzornik poudaril potrebo po učnih pripravah, ki da jih morajo upoštevati prav vsi učitelji.

Ko je načel vprašanje novih učnih knjig iz nemščine, je opozoril B. Ambrožič na porazdelitev ur med slovenski in „drugi deželni jezik“. To vprašanje je baje bilo tako burno obravnavano, da je moral predsedujoči konferenco za kratek časa prekiniti in ko so se duhovi spet pomirili so z delom nadaljevali. Nekdo od učiteljev je izrazil željo, da bi šolski nadzornik naj tako zavzeto govoril tudi takrat, ko gre za predstavitev kakšne nove slovenske vadnice.

Sklenili so pouk prirodoopisja popestriti z „zbirko naturalij“, ki jih učenci pretežno lahko sami zberejo. Tako bi se učitelji posluževali tudi „naravnih teles“ ko gre za pouk o žuželkah in podobnem.

Pisec omenja, da se je konferenca zavlekla vse do popoldneva, kar je bilo tiste čase zelo dolgo... Kaj pa danes?

Pojó naj ljudje ...

Tako kot že vrsto let doslej je mešani pevski zbor „Enakost“ iz Mozirja pripravil tudi letos pred dnevom borca svoj celovečerni koncert, na katerem so se pevci predstavili s pesmimi, ki so jih v pretekli sezoni pripravili za različne priložnosti. Poleg nekaterih večno lepih narodnih oz. ponarodnih pesmi, je program obsegal blizu dvajset pesmi dvanajsti starejših in novejših slovenskih skladateljev. Ob poslušanju vseh del so, žal spet ne preveč številni poslušalci, ponovno ugotavljali, koliko truda so pevci in njihov neumorni zborovodja Anton Acman vložili v pripravo tega koncerta. Burn aplavz ob vseh občuteno in ubrano izvajanih pesmih je to le še potrjeval.

Domiselno in vsebinsko bogato besedilo, ki ga je kot vezni tekst brala Alenka Žagar, je bilo sestavljeno iz citatov znanih politikov in družbenih delavcev o pomenu pevske kulture in zborovskega petja oz. petja sploh. Tako je n.p. začetnik pevskega tabora v Sentvidu pri Stični — moziški zbor se ga je letos udeležil že šestič — Peter Šostarič dejal: „Naša pesem je namenjena življenju, takšnemu življenju, ki ga živimo, oziroma takšnemu, ki si ga gradimo. Ta pesem nas plemeniti, nam pomaga, da smo srečnejši, da je naše življenje polnejše in bogatejše.“

Ta pesem ni sama sebi namen, ampak nas bodri pri našem delu v tovarni, na polju, v šoli, nam pomaga ustvarjati boljši jutri, nam pomaga ustvarjati boljše odnose med ljudmi in pravo tovarštvo. Hočemo biti velika in dobra družina...“

Toda tudi ob letošnjem koncertu pred dnevom borca se moramo žal ponovno vprašati: Zakaj je obisk takšne kulturne prireditve v Mozirju tako slab? Zakaj je bilo med prisotnimi v dvorani spet tako malo doraščajočih mladine, ki bi lahko že sama napolnila dvorano? Zakaj je bila tudi letos odsotna večina predstavnikov DPO, krajevene skupnosti in drugih družbenih in kulturnih delavcev, ki jih v Mozirju ni malo? Zakaj ni bilo nikogar od pristojnih, ki bi ob zaključku koncerta izrekel pevcem in zborovodji besedo priznanja in zahvale ter jim poklonil šopek cvetja? Tega so zato svojem zborovodji poklonili pevci in pevke sami!

Toda, čeprav z zamudo, velja: Iskrena vam hvala, cenjeni pevci in pevke ter spoštovani zborovodja, za lep kulturni večer!

Ludvik Es

V KS Luče

Vodovod Struge — Slabo vreme je preprečilo načrtovano udarniško delo na vodovodu. Pričakovali so večjo udeležbo članov kolektiva El-kroj, ki bo imel tu svoj obrat. Nameravali so opraviti zemeljska dela, tako bo ponovno akcija šele v jeseni. Krajevna skupnost je iz sredstev, ki jih je v ta namen dobila od Območne vodne skupnosti nabavila ves potreben material, tako so smotrno izkoristili razpoložljiva sredstva.

Pretvornik TV Struge je, kot so vedeli povedati predstavniki KS Luče, takorekoč zagotovljen. Potreben material je nabavljen, stolp narejen, vse je bilo storjeno, kar so lahko opravili doma. Sedaj je na vrsti montaža, ki jo morajo opraviti strokovnjaki RTV Ljubljana.

Nekoliko so se dela zavlekla na pretvorniku v Podvolovlju. Seveda je tam pripravljeno delo zahtevnejše, vendar pa upajo, da bo tudi ta pretvornik v jeseni narejen.

Ob tem kaže poudariti velik delež, ki ga je vložil pri izdelavi stolpov za pretvornike domači

ključavničar Emil Češnovar. Je član sveta KS Luče in povsod pomaga, kjer je to le v njegovi moči. Tudi tokrat je s svojimi delavci in ob pomoči še drugih ključavničarjev izdelal vse tri stolpe v njegovi delavnici. Dela, ki jih v Lučah niso mogli opraviti, so z razumevanjem Kovinarstva zagotovili na Ljubnem. Veliko dela na pripravi stolpov je torej pripisati prizadevnosti Češnovarja, tako je KS Luče prištedila precej denarja.

Nove avtobusne postaje so lahko v ponos Lučanov. Žal pa so se spet našli nekateri uničevalci in pokradli koše za smeti iz dveh novih čakalnic. Ali imajo takšni ljudje še kakšno pripadnost k domačemu kraju in k urejanju okolja?

Ureajo prostor Šmica — gre za predel iz Luč proti Solčavi, ki ga nameravajo urediti in prilagoditi potrebam tekmovalni gozdarjev in vadbam domačih gasilcev. Seveda bi ob tem uredili še sprehajalne poti in klopi, saj je predel ob Savinji lep in če bo še urejen hortikulturno, bodo Luče pridobile dodatno turistično posebnost.

Lučki dan po novem

Turistični delavci si prizadevajo privabiti v kraj vedno nove obiskovalce. Tudi letne turistične prireditve so v Lučah že davno dobile domovinsko pravico. Vendar pa je treba poskrbeti za nove oblike, saj ustajene ne pomenijo več privlačnosti.

V čem bodo torej glavne letošnje novosti? Običajni šahovski turnir bo tudi letos in sicer 11. avgusta, naslednji dan pa bo drugače živo kot doslej! Po trgu bodo stojnice, kot na semanj dan. Na njih pa bo veliko mikavnega, od domačih jedi, ki jih bodo lahko obiskovalci tudi kupili, do narodopisnih spominkov, ki naj

ponazarjajo Luče. Vmes bodo igrali godci, skratka, želijo pričarati vzdušje kot je bilo nekdaj na sejmihi. Vse kaže, da jim bo to uspelo!

Še nekaj so rekli, da bo drugače. Nič več papirnih vstopnic! Obesek, ki ga pripravljajo likovni krožek v domači šoli bo vstopnica za Luče, se pravi, kamorkoli bo že nekdo šel, bo obesek veljak kot dokaz plačane vstopnine. To se zdi posrečeno, seveda se bodo potrudili za lepo oblikovan in izdelan obesek. Torej letošnji Lučki dan bo res drugačen, zato bo tudi verjetno privabil v ta lepi kraj mnoge prijatelje Luč in okoliške krajane.

Prvič praznujejo v Lučah

V spomin na osvoboditev Luč v noči od 31. julija na 1. avgust 1944 bo odslej tudi krajevna skupnost Luče praznovala svoj krajevni praznik. Letos bo to praznovanje v okviru proslav 40 letnice osvoboditve naše doline.

Krajevna skupnost je pripravila spored prireditev, ki naj bi obeležile krajevni praznik:

- 1. 8. svečana seja skupščine KS Luče
- razstava ročnih del in izdelkov šole Luče
- 3. 8. predavanje prof. Tineta Petka o Centralni Aziji
- 4. 8. otvoritev prenovljenega športnega igrišča in košarkarski turnir
- 5. 8. srečanje planincev na Loki
- streljanje na glinaste golobe na Vodulah

Ženske rade pojo

Ljudje zelo radi prisluhnejo petju ženskega pevskega zbora z Ljubnega. Ta zbor razveseljuje ljubitelje narodne pesmi že polnih sedem let. Pod vodstvom Lenke Kraljeve tedensko enkrat vadijo. V njem pa poje 23 mladih žensk, večina mater, kar pomeni, da je z vajami težko. Vendar pa kljub temu redno vadijo in z velikim uspehom nastopajo v kraju in občini. Gostovale so tudi že v Čajetini, z moškim pevskim zborom iz Logatca pa že nekaj

časa dobro sodelujejo, zato je njihovo gostovanje pri njih zelo uspelo.

Prav sedaj se pripravljajo na radijsko snemanje v Ljubljani, zato so priprave še bolj skrbne. In zakaj pojo največ narodne pesmi? Da se naša pesem ohrani, da jo prenašajo med mlade, ki bi jo sicer kaj lahko pozabili, skratka, ker jo že kot ženske ljubijo, kot matere pa presajajo to bogastvo v srca svojih otrok.

Članice ženskega pevskega zbora med mimohodom v Šentvidu.

Gasilci v „zreli“ starosti so se zbrali pred svojim domom v Mozirju, naša kamera jih takole predstavlja.

Veterani tekmujejo

Gasilci se radi pomerijo med seboj o raznih veščinah. Zato ni nič čudnega, da je GD Gaberke nad Šoštanjem pripravilo gasilsko tekmovalno veterani. Letos so se ga udeležili tudi mozirski „stari“ gasilci. To je sicer bilo prvič, da so se podali na takšno tekmovalje, vendar pa zatrjujejo, da ni poslednjič!

Nastopajoča mozirska desetina (devet ljudi) je še malo pred odhodom v Gaberke vadila na športnem prostoru OŠ Mozirje. Kar resno so hiteli, da bi uspeli dokazati spretnost,

kljub visokim letom. Slo je za „suho“ vajo z nepreveh zahtevnim orodjem, vendar pa je bilo treba upoštevati minute.

Najstarejši med tekmovalci mozirske skupine je bil Franc Remše, star 82 let. Že od leta 1918 je bil aktivni gasilec, pa še po tolikih letih najde voljo do tekmovalja. To je spodbuden primer za mnogo mlajše ljudi, ki že v „najboljših“ letih izpadejo nenahno trudni... Če ne gre za bolezen, potem je to klavrna stvar, vsi taki naj se zgledujejo po vrlem gasilcu, ki ima že osem križev na sebi, pa še ne klone.

Novo vodstvo ŠD „Raduha“

V ŠD „Raduha“ Luče je bila v mesecu maju letna konferenca. Na njej je bilo poleg ostalega izvoljeno tudi novo vodstvo. Dolžnost predsednika za naslednji dve leti je prevzel Milan Voler. Na konferenci so člani ocenili delo preteklega obdobja in tudi kritično opozorili na spremljajoče pomanjkljivosti, ki so se pojavljale pri delu društva. Začrtan je bil plan dela za obdobje, ki je pred njimi. Pokazale so se še določene spremembe in rezultati. Ponovalno je oživelo zanimanje za rekreacijo in za delo društva. Naloge, ki so začrtane ne slo-nijo samo na posamezniku, ampak je več posameznikov, ki so pripravljeni pomagati pri organizaciji, kar vsekakor zelo olajša delo.

Društvo načrtuje udeležbo na vseh tekmovaljih, ki bodo

organizirane s strani ZTKO občine Mozirje in s strani ostalih društev v občini. V počastitev praznika vstaje slovenskega naroda bo organiziran tradicionalni nogometni turnir, na katerem bodo sodelovali tudi pripadniki JLA iz Logarske doline. Ob prvem krajevnem prazniku KS Luče, bo na prenovljenem košarkarskem igrišču, ki je sad plodnega sodelovanja med OŠ Luče, KS in ŠD, košarkarski turnir. Dan pred prireditvijo „Lučki dan“ bo srečanje športnikov iz Ormoža in ŠD „Raduha“ in sicer v rokometu. To srečanje spada med prireditve, ki se bodo odvijale ob navedeni prireditvi.

Po poletni sezoni pa se bo ponovno sestel IO društva in začrtal delo za naslednje tri mesece.

Kako z vremenskim koledarjem?

Koledarček družbe svetega Mohorja je leta 1871 prinesel zelo zanimiv sestavek F. Kočevarja o Slovenskem kmečkem koledarju.

Kočevar piše, da je bilo še pred tridesetimi leti le težka najti med našimi ljudmi pratio ali koledar. Le župniki so jih imeli, sicer pa so bili prava redkost! Tako ni bilo nič čudnega, če ljudje niso vedeli za dan v mesecu, včasih baje tega ni vedel niti sam župan! Ljudje so vedeli le za to ali je petek ali nedelja..., ali delavnik, ali praznik. Vedeli so za „kvatre“ in druge zapovedane poste in kvečjemu še kdaj se bo mesec mlajil in kdaj bo prvi in zadnji krajec. Zato navaja pisec, da je marsikaj zbral in napisal, kar spada v naš kmečki ali narodni koledar. Te svoje zapiske, qj so le „drobtinice“, tukaj podajam Sloven-cem v kratek čas, piše Kočevar, morebiti pa tudi v poduk! Danes ko se je vendarle začelo

vrednotiti narodno blago in ko dobiva to tudi svojo veljavo, meni pisec, se bodo ti zapisi tudi pri učenjakih dobro sprejeli. Ob tem poziva Kočevar vse rodoljube, da bi pridno zbirali narodno blago med ljudmi in ga zapisovali, da ne bi šlo v pozabo. Narodopiscu je po njegovem mnenju „vsaka najmanjša drobtinica mila in draga“.

Kočevarjev zapis obsega tri dele: Vremenski koledar, koledar o pridelkih in letini in koledar gospodarskih opravil. Seveda se najdejo med temi vrsticami dragoceni ljudski reki o vremenu, letini in drugih značilnostih kmečkega življenja.

Mislimo, da bo naše bralce takšna zakladnica ljudske modrosti zanimala, zato nameravamo v nekaj številkah približiti najznačilnejše reke v zvezi z navedeno vsebino.

A. V.

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE
Komisija za izbor kandidatov za podelitev občinskih priznanj

poziva

vse gospodarske in druge organizacije, delovne skupnosti, družbenopolitične organizacije in društva, krajevne skupnosti ter posamezne občane k vložitvi predloga za podelitev

OBČINSKIH PRIZNANJ V LETU 1984

Občinska priznanja so namenjena za izjemne dosežke s kateregakoli področja družbenih ali gospodarskih dejavnosti na območju občine Mozirje.

Priznanja, ki se slovesno podeljujejo vsako leto na občinski praznik so klasificirana po naslednjih stopnjah:

- 1. naziv častnega občana občine Mozirje
 - 2. domicil občine Mozirje
 - 3. plaketa občine Mozirje
 - 4. denarna nagrada občine Mozirje
 - 5. značka občine Mozirje
- Predlog za podelitev naziva častnega občana občine Mozirje daje Občinska konferenca SZDL občine Mozirje. Predlog za podelitev domicila občine Mozirje daje Občinski odbor ZB NOV občine Mozirje. Predloge za podelitev plaket, denarnih nagrad in značke občine Mozirje lahko da vsaka fizična ali pravna oseba občine Mozirje. Komisija sprejema predloge, dokumentacijo in obrazložitve do 10. avgusta 1984. Predloge s prilogami je treba pravočasno poslati na naslov: SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

Komisija za izbiro kandidatov za podelitev občinskih priznanj

ELKROJ — proizvodnja modne konfekcije Mozirje n. sol. o.
TOZD Konfekcija Mozirje n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja
TOZD Konfekcija Mozirje

objavlja
prosta dela in naloge

konfekcionar (10 delavk)

POGOJI:

- končana osnovna šola
 - veselje do šivanja
 - poskusno delo 2 meseca
- Prijave sprejema splošni sektor delovne organizacije 8 dni od dneva objave v časopisu. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

Opravljanje pogrebnih storitev

Matjaž Sajovic,
Gomilsko 85, telefon 063-701-010

Objavljamo prosto delovno mesto za mizarska dela, tudi na terenu.

- pogoji:
 - končana srednja šola smer lesarstvo
 - odslužen vojaški rok in vsaj 1 leto izkušenj
 - vozniško dovoljenje kategorije B
- Javite se pisno ali prek telefona, OD po dogovoru.

TOZD Gozdarstvo Luče prodaja traktor Ferguson 533 na javni licitaciji dne 24. 7. 1984 ob 8.00 uri na TOZD Gozdarstvo Luče. Izključna cena je 100.000,- din.

VABILO!

Osnovna strelska organizacija „Kajuh“ Mozirje s sodelovanjem Krajevne organizacije ZBZ NOV Mozirje vabita na veliko masovno strelsko tekmovalje s serijsko MK puško ob dnevu vstaje Slovenskega naroda, v nedeljo 22. julija 1984 ob 8.00 uri na strelišču v Mozirju.

Tekmovalja se lahko udeležijo vse krajevne družbenopolitične in družbene organizacije, društva, ustanove, TO, stanovanjski sveti, predstavniki zaselkov v krajevni skupnosti Mozirje, ter osnovne strelske organizacije z območja občine Mozirje s tričlanskimi ekipami. Orožje je lahko lastno, brez optičnih naprav in dodatkov.

Po končanem tekmovalju bo razglasitev rezultatov, podelitev pokala, strelskih medalj, ter tovariško srečanje. Vljudno vabljeni!

DARUJMO KRI

Občinski odbor Rdečega križa Mozirje organizira redno krvodajalsko akcijo, ki bo 1. in 2. avgusta 1984 v Nazarjih in Ljubnem ob Savinji. Na odvzem krvi vabimo vse zdrave občane. Darovati kri za sočloveka je ena najhumannejših vrlin človeštva. Kri je nenadomestljiva tekočina, ki nam je potrebna ob vsakem času.

Odvzemi bodo po naslednjem razporedu:
Dne 1. avgusta 1984 od 07. do 14. ure v osnovni šoli Nazarje
Dne 2. avgusta 1984 od 07. do 14. ure v osnovni šoli Ljubno ob Savinji.

Organizirani bodo posebni avtobusni prevozi na odvzemna mesta in nazaj. Vljudno vabljeni

OBČINSKI ODBOR RK MOZIRJE

Taborniki in ne-taborniki pozor!
Spremenjen termin počitniškega taborjenja v Rovinju:
3. 8. 1984 — 14. 8. 1984

V junijski številki Savinjskih novic je Odred savinjskih partizanov že objavil vse potrebno v zvezi z letošnjim taborjenjem v Rovinju. Vse navedeno še danes drži, le termin smo (na ljubo lastnikov tabora v Rovinju) morali naknadno premakniti iz sredine na začetek avgusta. Tako se bomo v Rovinju odpravili že v petek, 3. 8. 1984 in se vrnili 14. 8. 1984. Ker so ti dnevi pred vrati naj še enkrat opozorimo na najvažnejše:

Cena 10-dnevnega taborjenja (s petimi obroki na dan) za tabornike je 4500,- din, za ne-tabornike: 5500,- din.

Tisti člani, ki redno prihajajo na sestanke, se udeležujejo taborniških akcij in so naročeni na revijo „Tabor“ imajo še dodaten popust v znesku 500,- din.

Vpis s plačilom prve akontacije, ki znaša 2000,- din, se bo vršil: v sredo, 18. julija 1984 od 17. — 19. ure v OŠ Mozirje, v četrtek, 19. julija 1984 od 17. — 19. ure v OŠ Nazarje, v petek, 20. julija 1984 od 17. — 19. ure v OŠ Rečica. Preostali znesek se poravnava ob prihodu na avtobus. Podrobnejše informacije dobite ob vpisu.

Kdor se ob navedenih dneh nikakor ne bi mogel vpisati, naj se javi tvarišu Pečnik Janezu v Nazarjah 90, ali pri tov. Krefl-Bider Anici na Rečici. Odred savinjskih partizanov

SPAR

PLIBERK - ŠMIHEL

NOVO - NOVO (SEDAJ TUDI) NOVO - NOVO

LABOD-LAVAMÜND

3x VAM NUDIMO: CENEJŠI NAKUP KOT DRUGJE

Poslujemo v slovenskem jeziku
Priporoča se lastnik FRANC KUŠEJ

IZ NAŠEGA PLANINSTVA

Povzemamo misli, ki jih je v svojem govoru ob odkritju spominke plošče v Lučah povedal predsednik SPD Celje Dušan Gradišnik.

Že prej kot dr. Julius Kugy v Julijskih Alpah, je bil pobudnik planinstva v Savinjskih Alpah dr. Johannes Frischauf. Ta je pri svojem planinstvo-turističnem delu dobil dva odlična pomočnika: na Savinjski strani nadučitelja Frana Kocbeka iz Gornjega Grada, na Kamniški pa učitelja Miha Kosa s Homca, ki sta še isto leto (1893) ustanovila podružnici. Tem pionirjem se je nekoliko kasneje pridružil še prof. dr. Karl Choudounsky iz Prage s svojimi sodelavci Čehi in Jezerjani. V kratkem so na območju Savinjskih Alp razvijale planinstvo in turizem tri podružnice SPD.

V Kocbekovem času se je bil oster boj z nemškimi nacionalizmom, ki je m. dr. hotel tudi naš slovenski planinski svet potujčiti s svojim jezikom in s svojo, našemu človeku tujo miselnostjo. Slovensko planinsko društvo, ki je združevalo napredno slovensko izobraženstvo je v najtesnejši povezavi s slovenskim kmečkim prebivalstvom postalo že od svojih prvih korakov naprej aktivni dejavnik v boju slovenskega naroda za nacionalno osvoboditev.

V času, ko se je v Ljubljani bila bitka za dvojezične ulične napise, so že bila pota v naših

gorah zaznamovana s slovenskimi napisi, sistematično se je pričelo z nadelavanjem gorskih poti in postavljanjem planinskih koč. Po treh letih izhajanja Planinskega vestnika beremo v njem med ostalimi tudi naslednje: „Veliko smo že dosegli v kratki dobi treh let, še veliko več pa lahko storimo za napredek SPD poslej, če nadaljujemo srečno začeto delo z združenimi močmi. — Na ta način priborimo sijajno zmago ideji, ki je porodila Slovensko planinsko društvo, ideji, da smo svobodni gospodarji na zemlji slovenski, da se smemo prosto gibati in delati po naših dolih in gorah. Ta ideja nas vodi v vsem delovanju, ki je srčno vdano napredku, časti in ponosu slovenskega naroda.“

Slovenski planinci so utišali kričanje Akademске planinske sekcije iz Gradca, ki so kričali, da nameravajo z obnovitvijo poti skozi Robanov kot zanesiti nemški jezik, nemške šege in nemško kulturo v Savinjske Alpe, ki jim preti nevarna slovanska povodenj...

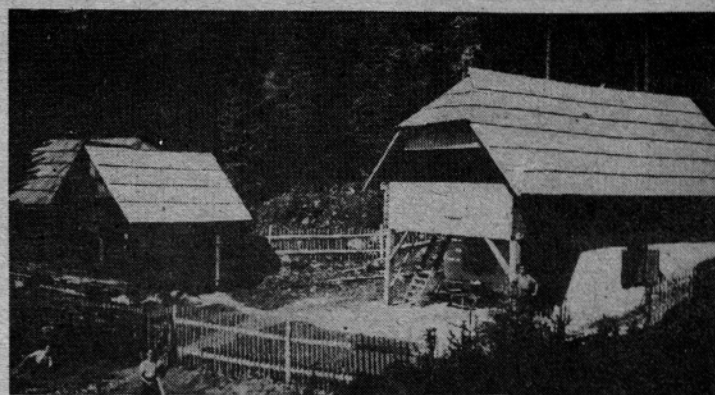
Ker Savinjski podružnici ob ustanovitvi ni uspelo pridobiti „bajte“ na Korošici ali pa „bajte“ na Okrešlju, ki ju je zgradil Frischauf, uporabljala pa celjska sekcija nemško-

avstrijskega planinskega društva, si je izbrala za svojo postojanko pod Ojstrico, Korošici sosednjo Moliško planino, v ljudskem jeziku tudi Moliška peč ali kar Peč imenovana. Na tem svetu, ki je bil last Jurija Moličnika iz Krnice, je stala propadla pastirska koča. Podružnica je od Moličnika kupila 2 ara planine, odstopil pa ji je tudi pravico, da sme edino Savinjska podružnica na njegovem posestvu, segajočem do Ojstrice, markirati in napravljati pota. Les je dal brezplačno na razpolago ljubljanski knezoškof Jakob Missia, gradnjo koč pa vodil Jurij Planinšek, pd. Krašovc, rojen v Lučah 1836. (Ob gradnji je bil torej star 58 let). Koča je bila 16. avgusta 1894 slovesno odprta in predana svojemu namenu. Za Orožnovo koč na Črni prsti je to bila druga slovenska koča v drugem letu obstoja SPD in prva slovenska planinska koča v Savinjskih Alpah. Ta zgodovinski trenutek med veliko borbo proti potujčenju naše domovine izpred devetdesetih let praznujemo danes, zahvaljujoč hvalnedni pobudi lučkih planincev in krajanov.

Na predvečer tega zgodovinskega dne pred devetdesetimi leti so se slovenski planinci zbrali v Gornjem Gradu in Mozirju, kjer so jih s pesmijo sprejeli domači pevski zbori.

Kot je poročal Planinski vestnik, so se planinci naslednjega dne zbrali na Ljubnem v gostilni Benda, odkoder so odkorakali v Luče, kjer je bil ob pol 11 slovesen sprejem. Na mostu, ki ga je krasil slavalok z napisom „Dobrodošli! Slava vam, ki ste naši!“, so planince pričakali slavnostni odbor, šolska mladina s slovenskimi zastavicami v rokah in domala vse prebivalstvo Luč in bližnje okolice. V imenu slavnostnega odbora je planince pozdravil lučki kaplan Golob—Repolusk, za prisrčni sprejem pa se je zahvalil član osrednjega odbora SPD. Po kosilu, ki je bilo pri Zanierju in Planinšku, je večina planincev odšla proti Planici in Molički planini, ostali pa ob Savinji v Logarsko dolino. Vso pot do kmeta Planinška so planince pozdravljali mlaji in okrašena okna kmečkih domov, s čimer so kmetje izražali svoje simpatije do Slovenskega planinskega društva. Pri kmetu Planinšku je goste pozdravilo pokanje topičev in slavalok z napisom „Dobrodošli! Bog živi Slovenec!“ S strelom iznad Dleskovca se je ob 7 zvečer pričela slovesna otvoritev koč, na predlog pesnika Antona Aškercar poimenovana po podružničnem načelniku Franu Kocbeku — Kocbekova koča.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Mozirska koča med obema vojnama

Veterinarsko dežurstvo

23. 7. do 29. 7. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
30. 7. do 5. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017
6. 8. do 12. 8. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179
13. 8. do 19. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017
20. 8. do 26. 8. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112

Kino Mozirje v avgustu

2. RDEČI — ameriški film — zgodovinski spektakel
4.5. PRVI PONEDELJEK V OKTOBRU — ameriški film — drama
7. PREGON PO AMERIKI — ameriški film — komedija
14. ŽIVLJENJE JE LEPO — italijansko-ruski film — ljubezenski
11. 12. SAMO ZA TVOJE OČI — angleški film — avanturistični
9. ZMAJ IZ AROZONE — Hong Kong — kung fu
16. ŠTIRJE PRIJATELJI — ameriški film — socialna drama
18. 19. BOLNICA BRITANIJA — angleški film — kriminalka
21. DEKLE ZA ODMOR — italijanski film — erotična komedija
23. BANDIT V TEKSASU — ameriški film — avanturistični
25. 26. BALKAN EKSPRES — jugoslovanski film — vojni
28. NEPOSLEŠNOST — italijanski film — melodrama
30. KRVAVI AVTOSTOP — italijanski film — triler

Kino Ljubno v avgustu

3. VIII. NA ZAHODU NIČ NOVEGA — ameriški film, vojni
7. VIII. JAZ SEM TVOJ MORILEC — zah. nemški film, kriminalka
11.-12. VIII. DIGBI NAJVEČJI PES NA SVETU — angleški film
14. VIII. DESET ZAPOVEDI II. DEL. — AMERIŠKI FILM, svetopisemski spektakel
15. VIII. SKRIVNOST ŠVICARSKÉ BANKE — ameriški film, kriminalka
18.-19. VIII. ZAKAJ SE VSE DOGAJA LE MENI — italijanski film, avantur.
21. VIII. OROŽJE PROTI ROJARJEM — ameriški film, karate
24. - 25. - 26. VIII. BEN HUR — angleški film, zgodovinski spektakel
28. VIII. ŠERIF V DOLINI NILA — italijanski film, avanturistični

Matična kronika za junij

SMRTI: 1. SUHOVRŠNIK Franc, stara 80 let, upokojenka iz Strmca 25, 2. TIRŠEK Franc, star 81 let, upokojenec iz Savine 42, 3. DOLINAR Marjan, star 30 let, zdravnik iz Ljubnega/S 122, 4. PETRIN Marija, stara 85 let, preužitkarica iz Rečice/S 22, 5. SKRUBA Ivana, stara 61 let, upokojenka iz Ljubije 65, 6. REMIC Ana, stara 92 let, upokojenka iz Lok 10, 7. PUNCER Jožef, star 41 let, kmet iz Lok 3, 8. KLANČNIK Maks, star 69 let, kmet iz Lok 17, 9. MAROLT Štefan, star 72 let, upokojenec iz Mozirja 20, 10. CERAR Jožef, stara 77 let, upokojenka iz Tera 5, 11. PREDOVNIK Franc, star 57 let, kmet iz Radegunde 10, 12. IRMANČNIK Stanislav, star 52 let, upokojenec iz Nazarij 16, 13. Pustoslavšek Franciška, stara 83 let, upokojenka iz Vologa 8
POROKE: 1. J. LER Ivan, star 28 let, delavec iz Strmca 20 in

KREBS Jožica, stara 19 let, gospodinja iz Krnice 60, 2. KREBS Franc, star 29 let, tesar iz Tera 6 in HREŠAN Slavka, stara 20 let, trgovka iz Tera 6, 3. PART Filip, star 24 let, ključavničar iz Ljubije 27 in MELAVC Vida, stara 24 let, slaščičarka iz Slatin 26, 4. HREN Zoran, star 29 let, elektrotehnik iz Kokarij 23 in BITENC Bojana, stara 20 let, tekst. tehnik iz Kokarij 8, 5. RIFL Janez, star 28 let, fotograf iz Domžal in MAROVČ Cvetka, stara 19 let, trgovka iz Ljubnega/S 58, 6. VREČER Cvetko, star 24 let, gradb. tehnik iz Celja in RIHTER Jelka, stara 22 let, ing. agronomije iz Tiroseka 13, 7. DOGARIS Vinčo, star 23 let, delavec iz Luč 126 in POLIČNIK Vesna, stara 19 let, konfekcionarka iz Gornjega Grada 49, 8. VODLAN Janez, star 23 let, avtolepar iz Bočne 170 in PRAZNIK Marija, stara 19 let, konfekcionarka iz Dobletine 14

niti druga zgodba ni pripet v naših krajih.

H. Č.

Flosarski bal drugače

Ljubenci so že vrsto let dokazovali, da znajo privabiti v svoj kraj številne obiskovalce. Flosarski bal je bil že dolgo časa glavno vodilo domačih prireditelj. Pohvalno pri tem je, da so tokrat dejansko v kraju našli skupno besedo in tako bodo prizadevanja zanesljivo imela uspeh. Vsa društva delajo na pripravi, dejansko torej vse Ljubno!

Kulturni delavci so pri vsem načrtovanem najbolj zagnani. Mnoge posebnosti kraja in ljudi v njem bodo prišle do veljave. Če samo poudarimo fantovsko vasovanje, lahko trdimo, da je zamisel izvirna in zelo posrečena. Pa je seveda le ena izmed številnih. Zato predstavljamo spored, da se bodo naši bralci lažje odločili za obisk Ljubnega v času prireditev.

Nedelja, 29. 7. — Ob 10. uri start TRIM KOLESARJENJA — krožna vožnja po Savinjski in Zadrebki dolini

Ponedeljek, 30. 7. ob 20.15 v kinodvorani predstava slovenskega filma

Torek, 31. 7. ob 20.30 v Vrbju (prireditveni prostor ob Savinji) VEČER Z MLADIMI

Sreda, 1. 8. ob 20.30 v Vrbju večer narodnih pesmi z ženskim pevskim zborom pod naslovom DOBER VEČER VAM VOŠČIM JAZ

Četrtek, 2. 8. ob 20.30 v Vrbju ČE PLESAT ME PELJEŠ, EN FLANCAT TI DAM — večer z domačo folklorno skupino

Petek, 3. 8. ob 8.30 v telovadnici osnovne šole TEKMOVANJE PARAPLEGIKOV V NAMIZNEM TENISU

Ob 18.00 v avli osnovne šole otvoritev RAZSTAVE LIKOVNIH DEL JOŽETA PUNČUHA

Ob 21.00 KAMPA, FANTJE, DREV V VAS POJDEMO?! — večer z domačim moškim pevskim zborom v Vrbju

Sobota, 4. 8. ob 8.00 igrišče na Forštu, odbojarski turnir moških in ženskih ekip iz Slovenije

od 10.00 dalje na trgu FLOSARSKI VRVEŽ — vezanje flosa, kramarski sejem

Ob 20.30 v Vrbju BOM GODCA VZELA, BOM ZMERAJ VESELA — večer med ljudskimi godci in flosarji

Nedelja, 5. 8. ob 9.00 finale odbojarskega turnirja na Forštu

Ob 11.00 Nogometna tekma za pokal Flosarja

Ob 15.00 Svečana povorka skozi trg do Vrbja

Ob 16.00 Pričetek kulturnega programa: AKCIJA NOVINARJEV DELA IN TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE „POLETJE 84“ — tekmovalje v starih flosarskih veščinah

Ob 18.00 dalje VEČER Z MITOM TREFALTOM

Pogovor z bralci

Fanika Krivec iz Gornjega grada sprašuje za naslov pisca partizanskega podlistka v našem glasilu. Iz vsebine zapisa je spoznala možnost, da bi njen brat lahko bil med padlimi v okolici Zreč, o čemer je pisal Jože Hren-Aki, ki živi v Ljubljani, Janežičeva 15. Morda pa bo le najdena sled za padlim partizanom, bratom naše bralke.

Nekdo se je podpisal „bralka“ in v nepodpisanem sestavku opozarja na pomanjkljivo pojmovanje službene molčečnosti. Pisma nismo objavili, ker je znano stališče uredniškega odbora, da nepodpisanih sestavkov ne bo objavljali. Ker pa je vsebina zanimiva, smo odstopili pismo ustanovi za katero gre in upamo, da bodo tam stvari raziskali.

Končno se beseda o nepodpisanih sestavkih. Mnogo je težav, ki bi jih ljudje radi potožili. Mnogi želijo javnost opozoriti na svoj brezupen boj zoper neučinkovitost tega ali onega v naši družbi. Prav je, da govorimo po pravici, vendar pa je treba takšno stvar tudi podpisati. Če navedete, da ne želite biti omenjeni, potem smatra uredniški odbor to dejstvo kot zaupno in če je vsebina dobronamerna, jo objavi brez podpisa.

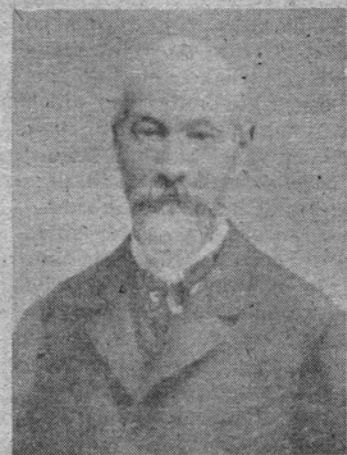
Številni bralci želijo objaviti osmrtnice in zahvale v našem glasilu. Večkrat smo že opozarjali, da naše glasilo zaradi položaja, ki ga ima, podobnih objav ne more priobčiti. Zato se naj občani obračajo na Novi tednik v Celju ali na Naš čas v Titovem Velenju. Tudi razne spominske sestavke objavljamo le, če so ti poslani v imenu družbeno-političnih organizacij nekega kraja, se pravi, da gre za pokojnika, ki je bil znan javni delavec. Tu ne gre za razlikovanje, vendar pa mora biti vsakomur jasno, da je prostor v časopisih vsak dan dražji in da ne moremo polniti vsebine našega glasila s preštevili podobnimi sestavki.

avstrijske, salzburske in štajerske Alpe, leta 1864 pa Ture, goriški del Italije, Kranjsko in Primorsko. Leta 1873 je izdal Planinski vodnik po Štajerski, Koroški, Kranjski in obmejnih delih Avstrije, Salzburga in Tirolske, ki ga je leto dni pozneje razširil še za Istro, Dalmacijo, Hrvaško in Črno goro. Istega leta je pomagal osnovati Hrvaško planinsko društvo, ki ga je pozneje zaradi tega imenovalo za svojega častnega člana.

Poiskal in označil je mnogo poti, prvi je določil natančne višine, napisal pa je tudi veliko število člankov v korist turizmu na Slovenskem in Hrvaškem, posebno v Primorju. Za svojega častnega člana ga je že leta 1893 imenovalo tudi Slovensko planinsko društvo, sledile pa so mu mnoge takratne občine po Zgornji Savinjski dolini, ki so se zaradi njegovega prizadevanja gospodarsko okrepile.

Iz Frischaufovih pism Kocbeku je videti, da je bil razočaran, ker je za Slovence toliko tvegati in marsikaj tudi izgubil. Vendar je računal na neizprošno sodnico zgodovino, ki da mu bo prinesla zadoščenje in popravila krivice.

Umrli je 7. januarja 1924 v Gradcu, neprijavljen med Nemci, ki mu niso odpustili „odpadništva“ od svojega naroda — po njihovem bi si moral prizadevati za to, da bi ponemčeli kraje, ki so danes v Jugoslaviji in na avstrijskem Koroškem, kar jim je uspelo le nekoliko, in sicer delno na Koroškem.

Znan prijatelj naših planin dr. Johannes Frischauf, častni član slovenskega planinskega društva.

„Bil je častilec lepot Kamniških in Savinjskih Alp in obenem velik humanist ter velik prijatelj Slovencev, kar mu je v tistem času povzročalo težave.“ pravi Peter Ficko v planinskem vodniku Kamniške in Savinjske Alpe. Najbrž se bolj plača živeti pošteno, pa čeprav malo težje ali kar težko, kot pa nepošteno (kot bi moral Frischauf po mišljenju svojih zagrehtih nemških rojakov) in zato s kosmato dušo.

Zato in zaradi svojih velikih zaslug pri začetkih turizma v Zgornji Savinjski dolini, ki jo je odkril svetu v svojih člankih, pa je tudi uvrščen v tale kotichek.

Peter Weiss

Johannes Frischauf (1837—1924)

Že več kot dve leti na tem mestu opisujem življenjske poti in navajam najpomembnejša dela (dejanja) znamenitih Zgornjesavinjčanov in Nezgornjesavinjčanov, ki so živeli in delovali v Zgornji Savinjski dolini. Zaključni pregled serije, ki se izteka, in ovrednotenje obravnavanih znamenitih ljudi ter pregled literature, iz katere sem črpal življenjepis in navedbe ob znamenitih ljudeh, bosta objavljena od septembrske številke dalje.

Do takrat bom pobliže predstavil še dva znamenita Nezgornjesavinjčana, ki sta veliko pripomogla, da je zaslovelo ime Kamniško-Savinjskih Alp, in ki nista bila pravočasno uvrščena v zaporedje.

(Dostojen spise objavljaj v časovnem zaporedju rojstev posameznih obravnavanih oseb.) To sta bila Johannes Frischauf in naravoslovec in avtor prve slovenske učne knjige za geologijo in paleontologijo, katerega bom obravnaval v naslednji številki.

Johannes Frischauf, matematik in alpinist, za naše kraje pa pomemben kot utemeljitelj in pobudnik planinstva in turizma v Kamniško-Savinjskih Alpah, je bil rojen 17. septembra 1837 na Dunaju, kjer je obiskoval srednje šole, na dunajski univerzi pa je poslušal matematiko, fiziko in astronomijo. Doktor je postal leta 1861 dve leti pozneje privatni docent na dunajski univerzi, leta 1866 pa profesor na univerzi v Gradcu. Univerzitetni pouk svoje stroke je razširil s tem, da je vanj sprejel teorijo števil ter projektivno in absolutno geometrijo.

Natančen opis Frischaufovega delovanja v Kamniško-Savinjskih Alpah je zapustil Fran Kocbek v svoji knjigi Savinjske Alpe. Po njem navajam najpomembnejše mejnike Frischaufovega ukvarjanja z našimi Alpami.

Vanje je prvič prišel leta 1868, šest let pozneje pa jih je začel sistematično raziskovati. Gradivo, nabrano na drugem potovanju, je uporabil za spis Solčavske Alpe. (Leta 1876 je v Frischaufovi spisu so bili prvotno napisani v nemščini, nekateri pa tudi prevedeni v slovenščino.)

Leta 1877 je izdal spis Savinjske Alpe, ki je drugič izšel še leta 1881. Že leta 1874 pa je ustanovil društvo, ki naj bi v Kamniško-Savinjskih Alpah postavilo potrebne koč in skrbelo za izgradnjo cest do Ljubnega do Logarske doline. Leta 1876 je - deloma z osebnimi žrtvami — postavil tri koč: na Korošici, na Okrešlju (ta se od leta 1908 imenuje Frischaufov dom) in nad Suhim dolom blizu sedanje Zoisove koč (ki pa je razpadla).

Ker je bil Gradec na prehodu iz prejšnjega v to stoletje najbolj nemško mesto v Avstriji, je razumljivo, da se je Frischauf s tem, da ni poudarjal nemškega značaja Kamniško-Savinjskih Alp, temveč njihovo slovenskost, hudo zameril nemškim nacionalistom.

Zaradi tega je bil z njimi v neprestanih sporih. Ker je bil do njih večkrat upravičeno oster, so ga leta 1906 za kazen predčasno upokojili.

Še o njegovi turistični dejavnosti drugod. Že leta 1861 je prepotoval